

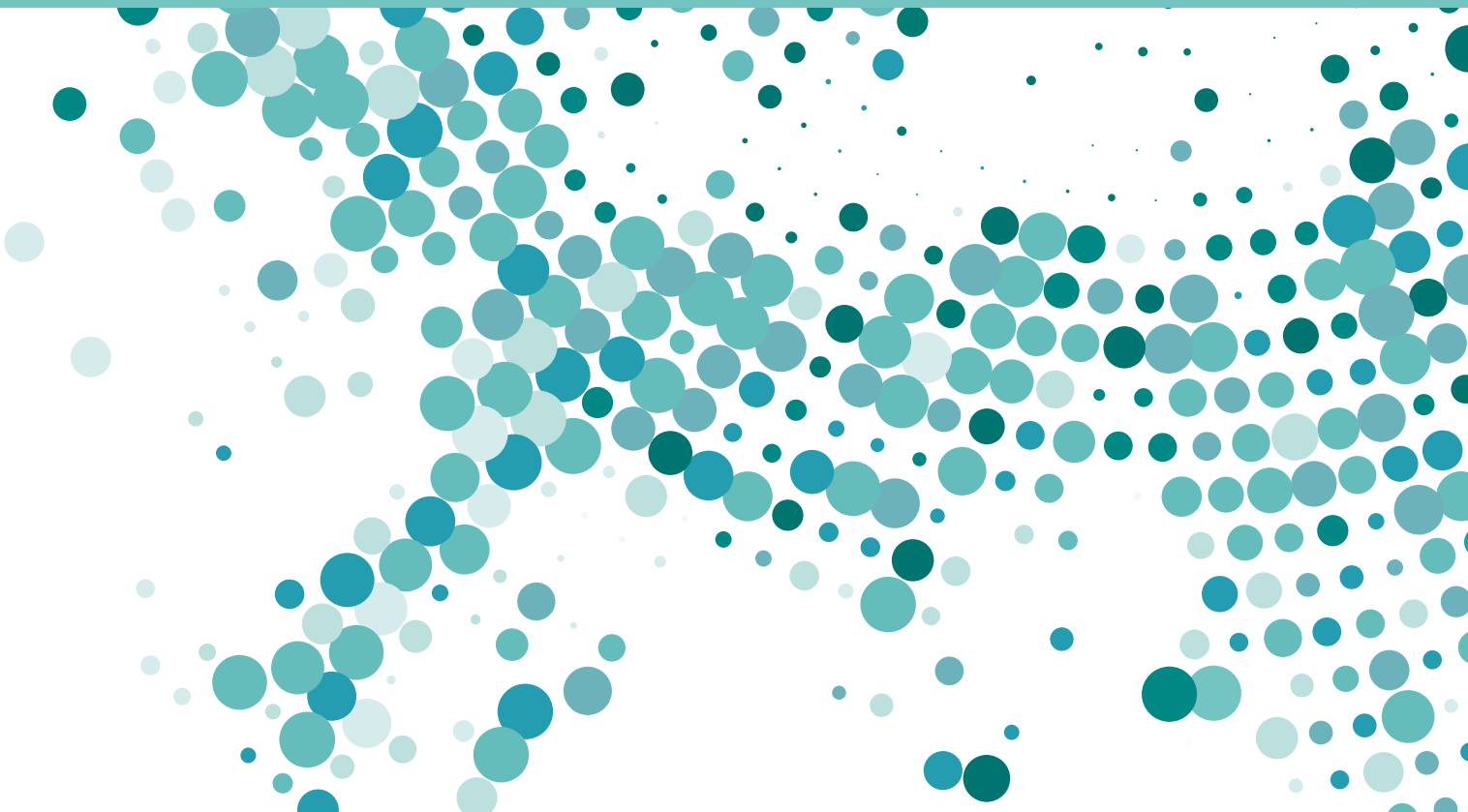

SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET

Sisäministeriön lainsäädäntösuunnitelma 2017–2021 Tilannekatsaus toukokuu 2017

SISÄMINISTERIÖN JULKAISU 18/2017

Hallinto

Sisäministeriön julkaisu 18/2017

Sisäministeriön lainsäädäntösuunnitelma 2017–2021

Tilannekatsaus toukokuu 2017

*Suomi
Finland*
100

Sisäministeriö

ISBN Nid.: 978-952-324-143-5

ISBN PDF: 978-952-324-144-2

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto, Anne-Marie Paakkari

Helsinki 2017

Kuvailulehti

Julkaisija	Sisäministeriö	3.7.2017	
Tekijät			
Julkaisun nimi	Sisäministeriön lainsäädäntösuunnitelma 2017–2021, tilannekatsaus toukokuu 2017		
Julkaisusarjan nimi ja numero	Sisäministeriön julkaisu 18/2017		
Diaari/hankenumero		Teema	Hallinto
ISBN painettu	978-952-324-143-5	ISSN painettu	2341-8524
ISBN PDF	978-952-324-144-2	ISSN PDF	2341-8524
URN-osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-144-2		
Sivumäärä	77	Kieli	suomi
Asiasanat	lainvalmistelu, lainsäädäntöhanke		
Tiivistelmä	<p>Sisäministeriön lainsäädäntösuunnitelma 2017–2021 sisältää tietoja ministeriössä käynnissä olevista ja vuosina 2017–2021 käynnistyvistä lainsäädäntöhankkeista. Lainsäädäntösuunnitelmaan sisältyy myös tietoja ministeriön toimialan EU-säädöshankkeista ja kansainvälisiä sopimuksia koskevista hankkeista.</p> <p>Tämä julkaisu sisältää tilannekatsauksen sisäministeriön lainsäädäntösuunnitelman 2017–2021 hankkeisiin toukokuun 2017 tilanteen mukaisesti.</p> <p>Lisätietoja lainsäädäntöhankkeista on sisäministeriön internet-sivuilla (www.intermin.fi) ja valtioneuvoston internet-sivuilla (www.valtioneuvosto.fi/hankkeet).</p>		
Kustantaja	Sisäministeriö		
Painopaikka ja vuosi	Lönnberg Print & Promo, 2017		
Julkaisun myynti/ jakaja	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi Julkaisumyynti: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Presentationsblad

Utgivare	Inrikesministeriet	3 juli 2017
Författare		
Publikationens titel	Inrikesministeriets lagstiftningsplan 2017-2021, lägesrapport maj 2017	
Publikationsseriens namn och nummer	Inrikesministeriets publikationer 18/2017	
Diarie-/ projektnummer		Tema Förvaltning
ISBN tryckt	978-952-324-143-5	ISSN tryckt 2341-8524
ISBN PDF	978-952-324-144-2	ISSN PDF 2341-8524
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-144-2	
Sidantal	77	Språk finska
Nyckelord	lagberedning, lagstiftningsprojekt	
Referat	<p>Inrikesministeriets lagstiftningsplan 2017-2021 innehåller uppgifter om de lagstiftningsprojekt som pågår och som inleds vid ministeriet 2017-2021. Lagstiftningsplanen innehåller också information om EU-rättsaktsprojekt och projekt som hänför sig till internationella fördrag inom ministeriets ansvarsområde.</p> <p>Denna publikation innehåller en lägesrapport om projekten som ingår i inrikesministeriets lagstiftningsplan 2017-2021 enligt situationen i maj 2017.</p> <p>Mer information om lagstiftningsprojekten finns på inrikesministeriets webbplats (www.intermin.fi) och på statsrådets webbplats (www.valtioneuvosto.fi/hankkeet).</p>	
Förläggare	Inrikesministeriet	
Tryckort och år	Lönberg Print & Promo, 2017	
Beställningar/ distribution	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Beställningar: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi	

Sisältö

1. Käynnissä olevat säädöshankkeet ja esiselvitykset	9
1.1 Kansalliset hankkeet	9
POLIISIOSASTO	9
Siviilitiedustelua koskeva lainsäädäntö	9
Täydennyspoliisijärjestelmää koskevien säännösten uudistaminen	11
Poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain muuttaminen	11
Poliisin henkilötietolainsäädännön kokonaisuudistus.....	12
Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja laki rahanpesun selvittelykeskuksesta	13
Poliisilain yleisötalouksiin liittyviä tarkastustoimivaltuuksia koskevien säännösten muuttaminen	14
Ampuma-aselupamenettelyä koskevan lainsäädännön uudistaminen	15
Esiselvityshanke rahankeräyslain uudistamiseksi	16
Valtioneuvoston asetus rahapeliasioiden neuvottelukunnasta	17
Sisäministeriön asetus poliisin suoritteiden maksullisuudesta vuonna 2017 annetun sisäministeriön asetuksen liitteen muuttamisesta	18
Liikkumis- ja oleskelurajoituksista annetun sisäministeriön asetuksen muuttaminen	18
Sisäministeriön asetus pysäköintivirhemaksusta	19
Ampuma-aseiden säilyttämiseen tarkoitettu turvakaapista annetun sisäministeriön asetuksen muuttaminen	19
MAAHANMUUTTO-OSASTO	20
Eräiden rikoksiin syyllistyneiden ulkomaalaisten maasta poistamisen nopeuttaminen	20
Sijoittajien, yrittäjien ja erityisasiantuntijoiden oleskelulupajärjestelmän kehittämishanke	21
Ulkomaalaisrekisterilainsäädännön uudistaminen ja saattaminen vastaamaan EU:n tietosuojaa-asetusta.....	22
PELASTUSOSASTO	23
Pelastustoimen uudistus.....	23
Nuohousta koskevan sääntelyn uudistaminen.....	27
Valtioneuvoston asetus paloilmottimista ja automaattisista sammutuslaitteistoista Sisäministeriön asetus eräiden pelastustoimen laitteiden kunnossapidosta	28
RAJAVARTIO-OSASTO	29
Ympäristöonnettomuuksien torjunnan operatiivisen johtovastuun siirto merialueilla, esiselvitys.....	29
Rajavartiolaitoksen virkojen eroamisikäsääntelyn muuttaminen.....	30
Laki rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa	31
Rajavartiolainsäädännön tarkistaminen hybridiuhkiin varautumiseksi, hallituksen esitys	32
Rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain 10 ja 26 §:n muuttaminen	33

Henkilötietojen käsittelyä Rajavartiolaitoksessa koskevan lainsäädännön tarkistaminen, hallituksen esitys	33
Rajavartiolaitoksen tilaa ja aluetta koskevista liikkumisrajoituksista ja -kielloista annetun sisäministeriön asetuksen muuttaminen	34
Rajavartiolaitoksen menetelmistä kulkuneuvon pysäyttämässä ja voimakeinojen käyttämisessä annetun sisäministeriön asetuksen muuttaminen	35
Rajavartiolaitoksen turvamiehen koulutuksesta annetun sisäministeriön asetuksen muuttaminen	36
HALLINTO- JA KEHITTÄMISOSASTO	37
Tasavallan presidentin asetus Suomen Punaisesta Rististä.....	37
MINISTERIÖN KANSAINVÄLISTEN ASIOIDEN YKSIKKÖ	37
Sisäministeriön hallinnonalan kansainvälisen avun antamista ja vastaanottamista koskevan lainsäädännön tarkistaminen	37
Siviilihenkilöstön osallistumista kriisinhallintaan koskevan lainsäädännön tarkistaminen.....	39
Sisäasioiden rahastoista annetun lain ja asetuksen tarkistaminen	40
1.2 EU-säädöshankkeet	41
POLIISIOSASTO	41
Direktiivi lentomatkatustajarekisterin tietojen (PNR-tiedot) käyttämisestä lainvalvontaan.	41
Direktiivi yksilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten torjumista, tutkimista, selvittämistä ja syytteenpanoa tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta.....	42
Neuvoston päätös yhteistyön parantamista kriisitilanteissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden erityistoimintayksiköiden välillä (2008/YOS, ns. ATLAS -pätös) täytäntöönpanon edellyttämät lainsäädäntömuutokset.....	43
Direktiivi aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annetun neuvoston direktiivin muuttamisesta	44
MAAHANMUUTTO-OSASTO	45
Kausityöntekijädirektiivi	45
Yritysten sisällä siirtyviä henkilöitä koskeva direktiivi.....	47
Direktiivi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimusta, opiskelua, harjoittelua, vapaaehtoistyötä, oppilasvaihto-ohjelmaa tai koulutushanketta ja au pairina työskentelyä varten (uudelleenlaadittu)	49
[Vastuunmäärittämisasetuksen (ns. Dublin III -asetus) muutos, joka koskee ilman huoltajaa olevan alaikäisen jättämästä turvapaikkahakemuksesta vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämistä].....	50
Komission ehdotus menettelydirektiivin muuttamisesta asetukseksi	51
[Komission ehdotus Dublin-asetuksen muuttamiseksi koskien sisäisiä siirtoja koskevaa kriisimekanismia].....	52
[Komission ehdotus asetukseksi EU:n yhteisestä turvallisten alkuperämaiden luettelosta].....	53

Komission ehdotus määritelmädirektiivin muuttamisesta asetukseksi ja pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemaa koskevan neuvoston direktiivin 2003/109/EY muuttamiseksi	54
Komission ehdotus asetukseksi Euroopan unionin turvapaikkavirastosta ja asetuksen (EU) 439/2010 kumoamisesta	55
Komission ehdotus vastuunmäärittämisasetuksen uudelleenlaadinnasta	56
Komission ehdotus asetukseksi uudelleensijoittamisesta	57
Komission ehdotus Eurodac-järjestelmän lujittamiseksi sekä asetuksen (EU) 604/2013 tehokkaaksi soveltamiseksi	58
Komission ehdotus uudelleenlaadittavaksi direktiiviksi kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista	59
Komission ehdotus direktiiviksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten (erityisosaajadirektiivi)	60
RAJAVARTIO-OSASTO	61
Älykkäät rajat (Smart borders) -hanke	61
Eurooppalainen raja- ja merivartiosto	64
ETIAS (European Travel Information and Authorisation System) -matkustajatietojärjestelmäasetus	65
1.3 Kansainväliset sopimukset	68
POLIISIOSASTO	68
Euroopan neuvoston katsomoturvallisuusyleissopimus	68
2 Vuosina 2017–2021 käynnistyviä säädöshankkeita ja esiselvityksiä	69
2.1 Kansallisia hankkeita	69
POLIISIOSASTO	69
Poliisin tiedonsaantioikeutta koskevien säännösten tarkistaminen	69
Poliisin hallintolainsäädännön uudistaminen	70
Viihdelaitelain muutokset	70
Arpajaislain muutos	71
Poliisilain muutokset	71
Sisäministeriön asetus poliisin suoritteiden maksullisuudesta	72
MAAHANMUUTTO-OSASTO	73
Sisäministeriön asetus Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuudesta	73
PELASTUSOSASTO	73
Pelastustoimen laitteista annetun lain uudistaminen	73
Hengenpelastusmitalista annetun tasavallan presidentin asetuksen muuttaminen	74
Pelastuslain kokonaisuudistuksen esiselvityshanke	75

RAJAVARTIO-OSASTO	75
Ympäristönettomuuksien torjunnan operatiivisen johtovastuun siirto merialueilla, hallituksen esitys	75
Sisäministeriön asetus Rajavartiolaitoksen suoritteiden maksullisuudesta	76
Rajavartiolainsäädännön muutostarpeiden arviointi	76
HALLINTO- JA KEHITTÄMISOSASTO	77
Sisäministeriön asetus sisäministeriön maksullisista suoritteista	77

1. Käynnissä olevat säädöshankkeet ja esiselvitykset

1.1 Kansalliset hankkeet

POLIISIOSASTO

Siviilitiedustelua koskeva lainsäädäntö

(SM047:00/2015)

Tavoite: Hankkeen keskeisin tavoite on kansallisen turvallisuuden parantaminen.

Perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Perustuslain 119 §:n mukaan valtionhallinnon toimielinten yleisistä perusteista on säädettävä lailla, jos niiden tehtäviin kuuluu julkisen vallan käyttöä. Lain alaan kuuluvista asioista täytyy olla ainakin perussäännökset lain tasolla. Perustuslain 10 §:n mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Kirjeen, puhelun ja muun luottamuksellisen viestin salaisuus on loukkaamaton. Lailla voidaan säätää perusoikeuksien turvaamiseksi tai rikosten selvittämiseksi välttämättömistä kotirauhan piiriin ulottuvista toimenpiteistä. Lailla voidaan säätää lisäksi välttämättömistä rajoituksista viestin salaisuuteen yksilön tai yhteiskunnan turvallisuutta taikka kotirauhaa vaarantavien rikosten tutkinnassa, oikeudenkäynnissä ja turvallisuustarkastuksessa sekä vapaudenmenetyksen aikana.

Tavoitteena on valmistella siviilitiedustelua koskevat keskeiset säännökset ja näin parantaa Suojelupoliisin tiedonhankintaa poliisin tehtäviin liittyvistä vakavista kansainvälisistä uhista siten, että Suojelupoliisilla olisi toimivaltuudet ulkomaan henkilötiedusteluun ja tietojärjestelmätiedusteluun sekä tietoliikennetiedusteluun. Valmistelu voidaan tarvittaessa toteuttaa myös vaiheittain ottaen huomioon perustuslaista nykyisin johtuvat mahdolliset rajoitukset.

Yrityksiä ei veloitettaisi asentamaan palveluihinsa takaportteja tai luovuttamaan viranomaisille salausavaimia.

Tehtävänä on laatia ehdotus hallituksen esitykseksi, jolla luotaisiin säädösperusta ulkomaan henkilötiedustelulle, tietojärjestelmätiedustelulle ja tietoliikennetiedustelulle. Sisäministeriö selvittää ja arvioi Suojelupoliisin salaisten pakkokeinojen toimivuutta ja riittävyyttä sekä erilaisia tiedustelutiedon hankintakeinoja vaihtoehtoineen. Samassa yhteydessä valmistellaan muut tarvittavat ehdotukset hankkeeseen liittyvän lainsäädännön muutoksiksi.

Sotilastiedustelua ja samanaikaisesti sisäministeriössä valmisteltavana olevien siviilitiedustelua koskevien säännösten tulee olla keskenään yhteen sovitettuja.

Hankkeessa otetaan huomioon tiedonhankintalakiyöryhmän mietintö ja siitä saatu lausuntopalaute.

Organisointi: Hanke pyritään toteuttamaan mahdollisimman pitkälle samassa aikataulussa puolustusministeriön sotilastiedustelua koskevan lainsäädäntöhankkeen kanssa. Puolustusministeriön, sisäministeriön ja oikeusministeriön asettamien hankkeiden puheenjohtajistot koordinoivat hankkeiden työtä. Sisäministeriöstä koordinaatiotyöhön osallistuu poliisiosaston lainsäädäntöjohtaja Katriina Laitinen.

Hankkeen aikana kuullaan ainakin ylimpiä laillisuusvalvojia ja keskeisiä tahoja, joiden toimintaan lainsäädännöllä tulee olemaan vaikutuksia.

Työryhmään nimetään lainvalmistelun kannalta keskeiset tahot. Puolustusministeriön ja sisäministeriön työryhmät voivat tarvittaessa järjestää yhteisiä kokouksia. Laajemmin valtionhallinnosta pyydetään nimeämään yhteyshenkilöitä, joita voidaan kutsua asiantuntijoiksi työryhmän kokouksiin käsiteltävistä asiakokonaisuuksista riippuen.

Työryhmä voi asettaa tarpeen mukaan esitykseen sisältyvien erityisasiantuntemusta vaativien asioiden valmistelemiseksi alatyöryhmiä, jotka raportoivat työstään päätyöryhmälle. Tällaisia osuuksia voi sisältyä esimerkiksi tiedustelun teknisiin toteuttamistapoihin. Alatyöryhmien puheenjohtajina voivat toimia päätyöryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsenet tai asiantuntijat.

Aikataulu: 1.10.2015–31.12.2017. Mietintö on luovutettu 19.4.2017 (sisäministeriön julkaisu 8/2017) ja se on lausuntokierroksella 24.4.–16.6.2017. Tavoitteena on, että hallituksen esitys annetaan eduskunnalle syysistuntokaudella 2017.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelmassa todetaan, että kasvavat riskit ja uudet uhat edellyttävät koko yhteiskunnalta uudenlaista valmiutta ja varautumista. Hallitusohjelmassa esitetään säädösperustaa ulkomaantiedustelulle ja tietoliikennetiedustelulle. Valmistelun yhteydessä kiinnitetään huomiota perus- ja ihmisoikeuksien toteutumiseen. Hallitusohjelman luku 11 ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikka.

Yhteyshenkilöt: Lainsäädäntöneuvos Marko Meriniemi, puh. 0295 488 561, säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Täydennyspoliisijärjestelmää koskevien säännösten uudistaminen

(SM008:00/2016)

Tavoite: Tavoitteena on tehdä tarvittavat säädösehdotukset täydennyspoliisijärjestelmän kehittämiseksi.

Aikataulu: Lakihanke on asetettu 21.3.2016. Hankkeen toimikausi 21.3.2016–31.12.2017.

Organisointi: Valmistelu virkatyönä poliisiosastolla. Hankkeen tueksi on asetettu työryhmä.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Liittykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Heli Heikkola, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain muuttaminen

(SM014:00/2015)

Tavoite: Selvitetään poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain (841/2006) ja muiden siihen liittyvien lakien (muun muassa päihtyneiden käsittelystä annettu laki (461/1973)) muutostarpeet. Tavoitteena on kokonaisuudistus, jossa poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelua koskeva lainsäädäntö selkeytetään ja ajantasaistetaan. Ehdotus voidaan laatia hallituksen esityksen muotoon.

Organisointi: Työryhmässä ovat sisäministeriön lisäksi edustettuina oikeusministeriö, Poliisihallitus, Helsingin poliisilaitos, Itä-Uudenmaan poliisilaitos sekä Lounais-Suomen poliisilaitos.

Aikataulu: Työryhmän toimikausi on alkanut 1.4.2015 ja sitä on jatkettu 30.9.2017 saakka. Tavoitteena on, että hallituksen esitys annetaan eduskunnalle kevätistuntokauden alussa 2018.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hankkeen yhteydessä kuullaan sidosryhmiä ja asiantuntijoita. Hankkeelle on laadittu erillinen viestintäsuunnitelma.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Vaihtoehtoja ja vaikutuksia on arvioitu kevätkaudella 2014 (SM012:00/2014). Arviointia jatketaan hankkeen valmistelun yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Rajavartio-osasto, maahanmuutto-osasto

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Jarkko Nieminen, puh. 0295 488 599, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554

Poliisin henkilötietolainsäädännön kokonaisuudistus

(SM064:00/2015)

Tavoite: Hankkeen keskeisin tavoite on uudistaa poliisin henkilötietolaki kokonaisuudessaan niin, että se vastaa uudistuvaa Euroopan unionin tietosuojalainsäädäntöä ottaen huomioon rikostorjunnan tarpeet ja myös perus- ja ihmisoikeuksien asettamat vaatimukset. Hankkeella pannaan samalla täytäntöön direktiivi lentomatrustajarekisterin tietojen (PNR-tiedot) käyttämisestä lainvalvontaan. Poliisin henkilötietolakihankkeella täydennetään EU:n tietosuojadirektiivin ja tietosuoja-asetuksen yleisesti sovellettavia säännöksiä.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 28.1.2016–28.2.2018.

Organisointi: Työryhmä, jossa ovat edustettuina lainvalmistelun kannalta keskeiset tahot.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hallituksen esitysluonnos lähetetään lausuntokierrokselle.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Liittykö muiden osastojen toimialaan: Rajavartio-osasto, maahanmuutto-osasto, pelastusosasto, ministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö sekä hallinto- ja kehittämisosasto.

Sisäministeriössä on poliisin henkilötietolainsäädännön uudistamisen lisäksi käynnissä kaksi muuta EU:n tietosuojalainsäädännön uudistukseen liittyvää lainsäädäntöhanketta: henkilötietojen käsittelyä Rajavartiolaitoksessa koskevan lainsäädännön tarkistaminen ja ulkomaalaisrekisterilainsäädännön uudistus.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelmassa todetaan, että hallitus selvittää tietoverkkorikollisuuden torjuntaan tarvittavat resurssit, toimintatavat ja lainsäädäntötarpeet vuoden 2015 loppuun mennessä. Hallitusohjelmassa todetaan myös, että luodaan yhteinen tilannekuva tietoverkkojen ja tietoliikenteen turvallisuudesta sekä varmistetaan luotettava ja turvallinen tietojen vaihto eri toimijoiden välillä.

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Virpi Koivu, puh. 0295 488 592, erityisasiantuntija Tiina Nuutinen, puh. 0295 488 563, säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236

Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja laki rahanpesun selvittelykeskuksesta

(SM001:00/2016)

Tavoite: Hankkeen tavoite on viimeistellä tarvittava kansallinen lainsäädäntö ja siitä johdettavat asetukset neljännen rahanpesudirektiivin ja maksajan tiedot -asetuksen voimaan saattamiseksi sekä FATF:n rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevien suositusten huomioimiseksi, ottaen huomioon myös EU:n tietosuojalainsäädännön uudistamisen aiheuttamat tarkistustarpeet. Säädöshanke koskee lausuntokierroksen jälkeistä jatkovalmisteluvaihetta.

Aikataulu: Hallituksen esitys on annettu eduskunnalle 3.11.2016 (HE 228/2016). Laki-ehdotusten on tarkoitus tulla voimaan pääosin kesäkuussa 2017.

Organisointi: Perusvalmistelu on suoritettu VM:n asettamassa rahanpesulainsäädännön uudistamistyöryhmässä, joka päätti työnsä 30.10.2015.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Komission direktiiviehdotuksesta on järjestetty sidosryhmien kuulemistilaisuudet ja rahanpesulainsäädännön uudistamistyöryhmä on järjestänyt perusvalmistelun aikana keskeisimpien sidosryhmien kuulemisen suullisesti työryhmässä ja kuulemistilaisuuksissa. Perusvalmistelussa laaditusta hallituksen esityksen

luonnoksesta on järjestetty kirjallinen lausuntokierros. Jatkovalmistelun aikana on kuultu uudelleen eräitä sidosryhmiä.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Hallituksen esityksessä on arvioitu eri toteutusvaihtoehtoja erityisesti tosiasiallisten edunsaajien rekisteröinnin ja hallinnollisten seuraamusten määräämisen osalta, sekä esityksen taloudellisia vaikutuksia ja muita vaikutuksia, mukaan lukien vaikutukset valtion talouteen, viranomaisten toimintaan ja yrityksiin.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallituksen strategisessa ohjelmassa todetaan, että terrorismin, kansainvälisen rikollisuuden ja hybridiuhkien torjumiseksi on oltava yhteisiä keinoja. Kasvavat riskit ja uudet uhat edellyttävät koko yhteiskunnalta uudenlaista valmiutta ja varautumista ja hallitus vahvistaa ohjelman mukaan kokonaisturvallisuusajattelua kansallisesti, EU:ssa ja kansainvälisessä yhteistyössä.

Suhde talousarvioon: Kyllä. Huomioidaan tarvittavin osin ministeriöiden budjettikehyksessä, täydentävinä esityksinä tai lisätalousarvioina.

Liittykö muiden osastojen toimialaan: rajavartiolaitos-osasto.

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Virpi Koivu, puh. 0295 488 592, säädösvalmisteluavustaja Jutta Purontaus, puh. 0295 488 595 ja säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Poliisilain yleisötilaisuuksiin liittyviä tarkastustoimivaltuuksia koskevien säännösten muuttaminen

(SM055:00/2015)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on yleisötilaisuuksien yleisen järjestyksen ja turvallisuuden lisääminen sekä huumausainerikostorjunnan tehostaminen yleisötilaisuuksissa. Hankkeen tarkoituksena on mahdollistaa turvallisuustarkastusten kattavampi suorittaminen yleisötilaisuuksissa. Tehtävänä on laatia ehdotus hallituksen esitykseksi, joka sisältää tilaisuuksiin ja tiloihin liittyviä turvallisuustarkastuksia koskevien poliisilain säännösten muutokset, huomioiden tarpeellisessa laajuudessa myös muiden lakien ja alemmanasteisten säädösten mahdolliset muutostarpeet.

Aikataulu: Asetettu 13.1.2016, toimikausi 31.12.2016 saakka. Hallituksen esitys (HE 37/2017) poliisilain 2 luvun muuttamisesta annettiin eduskunnalle 20.4.2017.

Organisointi, resurssit: Hanke toteutetaan virkatyönä sisäministeriön poliisiosastolla.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Valmistelussa on tehty yhteistyötä Poliisihallituksen kanssa poliisilaitokset osallistaen. Hallituksen esitysluonnos oli lausuntokierroksella syyskuussa 2016.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Jarkko Nieminen, puh. 0295 488 599, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Ampuma-aselupamenettelyä koskevan lainsäädännön uudistaminen

(SM059:00/2015)

Tavoite: Uudistaa ja selkeyttää ampuma-aseen hankkimis- ja hallussapitolupaprosessia aseturvallisuutta vaarantamatta. Aselupamenettelyä joustavoitettaisiin muun muassa ottamalla käyttöön sähköinen asiointi, luopumalla kotipaikkasidonnaisuudesta ja vähentämällä tarpeetonta käyntiasiointia.

Aikataulu: Asetettu 3.12.2015, toimikausi 31.12.2016 saakka. Hallituksen esitys (HE 266/2016) on annettu eduskunnalle 19.1.2017.

Organisointi, resurssit: Hankkeen vastuuvastavalmistelijana toimii ylitarkastaja Elina Hirttiö ja säädösvalmisteluavustajana Paula Honkanen. Hankkeen ohjausryhmänä toimii

poliisiosaston johtoryhmä. Vastuuvastavalmistelijan työtä tukevat sisäministeriön poliisiosastolta neuvotteleva virkamies Minna Gråsten ja poliisitarkastaja Seppo Sivula sekä Poliisihallituksen nimeämät edustajat.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelma s. 25; Sujuvoitetaan lupa- ja valitusprosessit ja annetaan niitä koskeva palvelulupaus.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Kuulemistilaisuus on järjestetty ennen hankkeen asettamista ja keskustelutilaisuus järjestetty kesäkuussa ennen lausunnon lähettämistä. Hallituksen esitysluonnos oli lausuntokierroksella 30.6–19.8.2016.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Liittykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Poliisiosaston lainsäädäntöjohtaja Katriina Laitinen, puh. 0295 488 559, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Esiselvityshanke rahankeräyslain uudistamiseksi

(SM029:00/2016)

Tavoite: Hankkeen tehtävänä on kartoittaa rahankeräystoiminnan nykytila ja kehittämiskohteet sekä selvittää vaihtoehtoiset toteuttamisvaihtoehdot rahankeräystoiminnan sujuvoittamiseksi pitäen kiinni voimassa olevan rahankeräyslain tavoitteesta estää epärehellinen toiminta rahankeräysten yhteydessä. Esiselvityksessä arvioidaan myös nykyistä sääntelyä laajemmin julkisyhteisöjen asemaa rahankeräysten toimeenpanijoina. Työryhmän loppuraportti valmistellaan hallituksen esityksen muotoon.

Aikataulu: Hanke on asetettu 18.8.2016 ja toimikausi jatkuu 31.12.2017 saakka.

Organisointi, resurssit: Hanketta varten on asetettu työryhmä, jossa on jäsenet sisäministeriöstä, oikeusministeriöstä ja valtiovarainministeriöstä. Työryhmässä on kaksi pysyvää asiantuntijaa, jotka edustavat kansalaisyhteiskuntaa. Työryhmän työtä ohjaamaan ja seuraamaan on asetettu ohjausryhmä, jonka puheenjohtajana toimii sisäministeriön kansliapäällikkö.

Suhde hallitusohjelmaan: Hanke on yksi säädösten sujuvoittamisen toimeenpano-työryhmän norminpurkuhankkeita. Hallitusohjelma s. 25; Sujuvoitetaan lupa- ja valitusprosessit ja annetaan niitä koskeva palvelulupaus.

Osallisuus, viestintä ja kuuleminen: Osana esiselvityshanketta on lokakuussa 2016 järjestetty yleinen kuulemistilaisuus intressitahoille. Marraskuussa 2016 toteutettiin verkko-pohjainen Otakantaa.fi-kysely sekä temaattiset työpajat. Sisäministeriöstä on lisäksi tehty marraskuussa kansainväliset tiedonhakupäivät Tanskaan, Norjaan ja Ruotsiin kansainvälisen vertailun tekemiseksi. Kesäkuussa 2017 järjestetään intressitahoille kuulemistilaisuus työpajojen muodossa.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Sini Lahdenperä, puh. 0295 488 312, neuvotteleva virkamies Jukka Tukia puh. 0295 488 573, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Valtioneuvoston asetus rahapeli asioiden neuvottelukunnasta

(SM009:00/2017)

Tavoite: Rahapeliyhteisöt Fintoto Oy, Raha-automaattiyhdistys ja Veikkaus Oy yhdistyvät uudeksi rahapeliyhtiöksi Veikkaus Oy:ksi 1.1.2017. Yhdistämisen mahdollistaneelle arpajaislain muutoksella (1286/2016) muutettiin myös rahapeli asioiden neuvottelukunnasta annettua arpajaislain säännöstä neuvottelukunnan tehtävästä. Arpajaislain 42 a §:n mukaan sisäministeriön yhteydessä toimii valtioneuvoston asettama rahapeli asioiden neuvottelukunta ja sen tehtävänä on seurata rahapelipoliittisten tavoitteiden toteutumista ja kehittämistarpeita. Lain mukaan neuvottelukunnan tarkemmista tehtävistä ja kokoonpanosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Hankkeessa valmistellaan valtioneuvoston asetusluonnos rahapeli asioiden neuvottelukunnan tarkemmista tehtävistä ja kokoonpanosta sekä esitysluonnos valtioneuvostolle rahapeli asioiden neuvottelukunnan jäsenistä ja varajäsenistä.

Aikataulu: Hanke on asetettu 21.4.2017 ja toimikausi jatkuu 31.12.2017 saakka.

Organisointi, resurssit: Hanke valmistellaan virkatyönä sisäministeriön poliisiosastolla.

Suhde talousarvioon: Ei

Osallisuus, viestintä ja kuuleminen: Hankkeessa kuullaan rahapeli toimintaan liittyvien ministeriöiden, viranomaisten ja edunsaajatahojen edustajia sekä Veikkaus Oy:n edustajia.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana.

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Jukka Tukia puh. 0295 488 573, neuvotteleva virkamies Elina Rydman, puh. 0295 488 586, säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Sisäministeriön asetus poliisin suoritteiden maksullisuudesta vuonna 2017 annetun sisäministeriön asetuksen liitteen muuttamisesta

(SM017:00/2017)

Tavoite: Valmistellaan poliisin suoritteiden maksullisuudesta vuonna 2017 annetun sisäministeriön asetuksen liitteen muutos.

Aikataulu: Asetusluonnos on lausuntokierroksella 22.5.2017–1.6.2017.

Organisointi: Asetuksen muutos valmistellaan virkатыönä. Sisäministeriö on asettanut 19.3.2012 pysyvän työryhmän valmistelemaan poliisin suoritteiden maksullisuudesta annettavaa sisäministeriön asetusta.

Osallisuus ja viestintä: Asetuksen sisällöstä sovitaan edellä mainitussa suoritemaksutyöryhmässä. Uudesta asetuksesta tiedotetaan normaaliin tapaan.

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimintaan:

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Johanna Kari, puh. 0295 488 574.

Liikkumis- ja oleskelurajoituksista annetun sisäministeriön asetuksen muuttaminen

(SM014:00/2016)

Tavoite: Valmistellaan sisäministeriölle tehtyjen uusien liikkumis- ja oleskelurajoituksia koskevien esitysten johdosta tarpeelliset muutokset liikkumis- ja oleskelurajoituksista annettuun sisäministeriön asetukseen (1104/2013).

Aikataulu: Hanke on asetettu 9.3.2016. Tavoitteena on antaa muutosasetus vuonna 2017.

Organisointi: Asetus valmistellaan virkатыönä.

Osallisuus ja viestintä: Toiminnanharjoittajien esityksistä kuullaan mahdollisia asianosaisia ja tarvittaessa muita tahoja. Esityksistä pyydetään paikallisen poliisilaitoksen lausunto. Asetuksen antamisesta tiedotetaan normaaliin tapaan.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Asetuksella säädetään joistakin uusista liikku-
mis- ja oleskelurajoituksista. Uusilla rajoituksilla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia
nykytilanteeseen verrattuna rajoitusten alaisten kohteiden, viranomaisten tai kansalaisten
näkökulmasta.

Suhde talousarvioon: Ei

Yhteyshenkilö: Avoin

Sisäministeriön asetus pysäköintivirhemaksusta

(SM013:00/2017)

Tavoite: Valmistellaan vuosittain pysäköintivirhemaksuasetus kuntien tekemien korotus-
esitysten pohjalta. Asetukseen tehdään myös kuntaliitoksista johtuvat tarpeelliset
muutokset.

Aikataulu: Kuntien korotusesitykset pyydetään toimittamaan kunkin vuoden tammikuun
loppuun mennessä. Uusi asetus annetaan maalís–huhtikuussa (mahdollisista kuntaliitok-
sista johtuvat muutokset vuodenvaihteessa).

Viimeisin sisäministeriön asetus (221/2017) on annettu 13.4.2017 ja se on tullut voimaan
1.5.2017.

Organisointi: Asetus valmistellaan virkatyönä.

Osallisuus ja viestintä: Kuntien esityksistä pyydetään tarvittaessa poliisilaitosten lausun-
not. Asetuksesta tiedotetaan normaaliin tapaan.

Suhde talousarvioon: Ei

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Sini Lahdenperä, puh. 0295 488 312, säädösvalmistelu-
avustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Ampuma-aseiden säilyttämiseen tarkoitettusta turvakaapista annetun sisäministeriön asetuksen muuttaminen

(SM016:00/2016)

Tavoite: Valmistella tarvittavat muutokset sisäministeriön asetukseen ampuma-aseiden
säilyttämiseen tarkoitettusta turvakaapista.

Aikataulu: 11.4.2016–31.12.2016. Asetusluonnos on lausuntokierroksella 7.10.–4.11.2016, valmistelu on edelleen vireillä.

Organisointi: Muutos valmistellaan virkатыönä. Hanke toteutetaan yhteistyössä sisäministeriön poliisiosaston suunnitteluosaston ja Poliisihallituksen asehallinnon kanssa. Asian valmistelussa voidaan kuulla keskeisiä sidosryhmiä, keskustelutilaisuus sidosryhmille järjestetty kesäkuussa 2016.

Suhde talousarvioon: Ei

Yhteyshenkilöt: Avoin

MAAHANMUUTTO-OSASTO

Eräiden rikoksiin syyllistyneiden ulkomaalaisten maasta poistamisen nopeuttaminen

(SM045:00/2015, SMDno-2015-1328)

Tavoite: Selvittää törkeisiin rikoksiin syyllistyneiden, rikoksen uusijoiden ja yleiselle järjestykselle vaarallisten henkilöiden maasta poistamiseen liittyvät ongelmat ja valmistella tarvittavat lainmuutosehdotukset.

Organisointi: Hanke valmistellaan virkатыönä maahanmuutto-osastolla. Valmistelua tukemaan perustetaan työryhmä, johon osallistuvat maahanmuutto-osaston lisäksi poliisiosasto, Poliisihallitus ja Maahanmuuttovirasto.

Aikataulu: Hanke on perustettu 24.9.2015. Hallituksen esitys annetaan eduskunnalle syysistuntokaudella 2017.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hankkeen valmistelua tukee virkamiestyöryhmä. Hankkeessa kuullaan oikeusministeriötä, Yhdenvertaisuusvaltuutettua, Helsingin hallinto-oikeutta ja korkeinta hallinto-oikeutta sekä tarvittaessa muita tahoja.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Hankkeessa selvitetään asiaa koskeva lainsäädäntö, viranomaisohjeet ja -käytännöt ja arvioidaan tarpeet muuttaa viranomaiskäytäntöjä ja niitä koskevia ohjeita sekä valmistella tarvittavat säännösmuutosehdotukset.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelman luku 12, sisä- ja oikeusasiat sekä maahanmuuttopoliittinen linjaus, sivu 36. Kirjauksessa todetaan, että törkeisiin rikoksiin syyllistyneiden, rikoksen uusijoiden ja yleiselle järjestykselle vaarallisten henkilöiden maasta poistamista nopeutetaan.

Suhde talousarvioon: Selviää hankkeen edetessä.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: poliisiosasto, oikeusministeriö

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Tiina Sinkkanen, puh.0295 488 626

Sijoittajien, yrittäjien ja erityisasiantuntijoiden oleskelulupajärjestelmän kehittämishanke

(SM017:00/2015, SMDno-2016-696)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on tukea Suomen talouskasvua ja kilpailukykyä edesauttamalla yritysten toimintaedellytyksiä ulkomaalaislainsäädännön keinoin. Edistämällä ulkomaalaisten kasvuyrittäjien ja huippuosaajien maahanmuuttoa varmistetaan osaltaan Suomen mahdollisuudet kilpailla kansainvälisesti niin taloudellisesta kuin osaamiseen liittyvästä pääomasta. Tavoitteena on, että oleskelulupajärjestelmä olisi tältä osin mahdollisimman sujuva ja selkeä. Samalla kuitenkin kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että mahdolliset väärinkäytökset pystytään torjumaan ja hakijoiden taustat selvitetään riittävässä laajuudessaan.

Hankkeen tehtävänä on selvittää parhaat toteuttamisvaihtoehdot ulkomaalaisten kasvuyrittäjien maahanmuuton helpottamiseksi ja yritysten tarvitsemien huippuosaajien oleskelulupajärjestelmän sujuvoittamiseksi. Selvitys laaditaan suoraan hallituksen esityksen muotoon.

Organisointi: Hanke valmistellaan virkatyönä maahanmuutto-osastolla. Valmistelun tueksi on perustettu myös poikkihallinnollinen työryhmä.

Aikataulu: Hanke on asetettu 25.4.2016–1.12.2017 väliseksi ajaksi. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2017.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hankkeessa kuullaan laaja-alaisesti alan toimijoita. Lisäksi valmistelun etenemisestä raportoidaan säännöllisesti kilpailukykyisiin yritystoiminnan edellytyksiin liittyvän valtioneuvoston kärkihankkeen ministeriryhmälle. Lisäksi sitä käsitellään muun muassa ulkomaalaisten työntekijäin työsuhde- ja oleskelulupa-asioiden neuvottelukunnassa.

Lausuntokierros maaliskuu–toukokuussa 2017.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Hankkeessa selvitetään ensin, mitä vaihtoehto- ja oleskelulupajärjestelmän kehittämiseksi olisi ja valmistellaan tämän jälkeen tarvittavat muutokset.

Suhde hallitusohjelmaan: Hankkeella on yhtymäkohtansa useisiin pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman tavoitteisiin. Se liittyy hallituksen tavoitteisiin tukea yrittäjyyttä ja talouskasvua (kohta 3), kestävää kasvua ja julkista taloutta (kohta 4) sekä työllisyyttä ja julkistaloutta vahvistavaa, huoltosuhdetta kohentavaa sekä talouden kansainvälistymistä edistävää työvoiman maahanmuuttoa (kohta 12).

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Hankkeen valmistelun tueksi on perustettu poikkihallinnollinen asiantuntijatyöryhmä, jossa ovat edustettuna sisäministeriön lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö, Uudenmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Maahanmuuttovirasto ja Teknologian ja innovaatioiden tutkimuskeskus Tekes.

Hankkeessa kuullaan lisäksi muun muassa ulkoasiainministeriötä.

Yhteyshenkilö: Johtava asiantuntija Elina Immonen, puh. 029 548 8593

Ulkomaalaisrekisterilainsäädännön uudistaminen ja saattaminen vastaamaan EU:n tietosuojasetusta

(SMDno-2016-1584)

Tavoite: Tavoitteena on selvittää, arvioida ja toteuttaa ne lainsäädäntömuutokset, jotka ovat tarpeen ulkomaalaisrekisterilainsäädännön saattamiseksi vastaamaan paremmin toimintaympäristössä tapahtuneita muutoksia ja nykyaikaisen rekisterilainsäädännön vaatimuksia. Lisäksi on tehtävä EU:n yleisen tietosuojasetuksen voimaantulon johdosta tarpeelliset lainsäädäntömuutokset. Ulkomaalaisrekisterilain lisäksi on tarkistettava rekisterisäännökset laissa kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta sekä selvítettävä, arvioita ja toteutettava muut mahdolliset lainsäädäntömuutokset.

Aikataulu: Hanke on asetettu 24.10.2016 ja hallituksen esitys on tarkoitus antaa syysistuntoaikaudella 2017. EU:n yleinen tietosuojasetus on tullut voimaan 24.5.2016 ja säädösten soveltaminen alkaa kahden vuoden kuluttua niiden voimaantulosta eli toukokuussa 2018.

Organisointi: Hankkeen valmistelusta maahanmuutto-osastolla vastaa erityisasiantuntija Tuuli Tuunanen ja valmisteluun osallistuu erityisasiantuntija Kukka Krüger. Hankkeen valmistelun tukena on asiantuntijaryhmä, johon kuuluvat poliisiosaston, rajavartio-osaston, Maahanmuuttoviraston, Poliisihallituksen ja ulkoasiainministeriön edustajat.

Osallisuus, viestintä ja kuuleminen: Sidosryhmäyhteistyössä keskeisessä asemassa hallinnonalalla ovat Maahanmuuttovirasto, poliisi ja rajavartiolaitos sekä asianomaiset ministeriöt. Valmisteluun liittyy myös normaali kuulemismenettely. Tiedottaminen suunnitelmaan ja toteutetaan yhteistyössä ministeriön viestintäyksikön kanssa.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Hankkeessa selvitetään asiaa koskeva kansallinen ja EU-lainsäädäntö, arvioidaan lainsäädäntömuutostarpeet sekä valmistellaan tarvittavat säännösmuutosehdotukset. Työssä tulee ottaa huomioon henkilötietolaki (523/1999), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettu laki (621/1999), EU:n tietosuoja-asetus ja maahanmuuttohallinnon toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Hankkeen yhteydessä selvitetään ehdotettavien muutosten kustannukset ja niiden vaikutukset valtion talousarvioon.

Liittykö muiden osastojen ja ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön poliisiosasto ja rajavartio-osasto, ulkoasiainministeriö, oikeusministeriö

Sisäministeriössä on ulkomaalaisrekisterilainsäädännön uudistamisen lisäksi käynnissä kaksi muuta EU:n tietosuojalainsäädännön uudistukseen liittyvää lainsäädäntöhanketta: poliisin henkilötietolainsäädännön kokonaisuudistus ja henkilötietojen käsittelyä Rajavartiolaitoksessa koskevan lainsäädännön tarkistaminen.

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Tuuli Tuunanen, puh. 050 456 0803

PELASTUSOSASTO

Pelastustoimen uudistus

(SM061:00/2015; SMDno-2015-2070)

Tavoite: Hankkeen tarkoituksena on uudistaa pelastustoimi sosiaali- ja terveystoimen palvelurakenteen uudistamisen yhteydessä muodostettavien maakuntien (itsehallintoalueiden) pohjalle samassa aikataulussa ja samalla aluejaolla.

Tällä hetkellä pelastustoimi on kuntien lakisäateistä yhteistoimintaa, jota hoitaa 22 alueellista pelastuslaitosta. Hallitusohjelman mukaan pelastustoiminnan ja varautumisen valtakunnallista johtamista, suunnittelua, ohjausta, valvontaa ja koordinaatiota vahvistetaan ja parannetaan. Nykyisessä hajanaisessa järjestelmässä on ollut vaikea päästä valtakunnallisiin, yhdenmukaisiin toimintamalleihin, yhteisiin tietojärjestelmiin ja yhdenmukaiseen palvelutarjontaan koko maassa.

Pelastustoimen uudistuksella tavoitellaan tehokkaampaa ja taloudellisempaa järjestelmää, jossa nykyistä suuremmat alueet pystyvät varautumaan myös harvinaisiin suuronnettomuuksiin tai luonnonkatastrofeihin koko maassa. Uudistuksella varmistetaan pelastustoimen resurssien tehokas käyttö niin, että pelastustoimen toimintavalmius ei heikkene.

Tehostamisen lisäksi uudistuksella halutaan varmistaa pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen yhteistyöhyödyt ensihoitopalveluissa. Pelastustoimen koko maan kattava verkosto hoitaa kustannustehokkaasti ensihoito- ja ensivastetehtäviä. Pelastustoimi hoitaa ensihoitopalveluista noin 70–80 prosenttia. Ensihoidon tuottaminen on hyvä esimerkki toimivasta viranomaisyhteistyöstä sekä yhteistyöstä kolmannen sektorin sopimuspalokuntien kanssa.

Pelastustoimen kehittämishanke on jaettu neljään osahankkeeseen: 1) lakihanke, jossa valmistellaan uudistuksen edellyttämät säädökset; 2) pelastustoimen kehittäminen; 3) pelastustoiminnan kehittäminen sekä yhteistoiminta pelastustoiminnassa ja poikkeusoloissa; sekä 4) talous- ja palvelussuhdeasiat ja hallinnon kehittäminen.

Organisointi: Pelastustoimen järjestämislain valmistelu toteutetaan virkamiestyönä pelastusosastolla. Lakihankkeessa käytetään pelastuslaitosten, sopimuspalokuntien ja muiden tahojen asiantuntemusta erikseen määriteltävällä tavalla. Pelastustoimen sääntelyn uudistamisen sisältö tuotetaan pääasiassa muissa pelastustoimen kehittämishankkeen osahankkeissa, joissa on pelastustoimen "kentän" edustus. Pelastuslain ja asetusten uudistamista varten on asetettu kesäkuussa 2016 pelastustoimen kehittämishankkeen alahanke.

Hanke toteutetaan tarvittavassa yhteistyössä Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen, maakuntien perustamisen ja aluehallintouudistuksen valmistelun virkamiesohjausryhmän ja projektiryhmän (asettamispäätös 10.9.2015 STM068:00/2015) kanssa. Pelastustoimen siirtäminen kuntien vastuulta maakuntien vastuulle on tiiviisti sidoksissa maakuntauudistukseen ja sen toteuttamisaikatauluun. Pelastustoimen ja sen lainsäädännön sisällöllinen järjestämisvastuun siirtoa laajempi kehittäminen toteutetaan maakuntauudistuksen yhteydessä.

Aikataulu: Pelastustoimen kehittämishankkeen lakihanke:

1. Laki pelastustoimen järjestämisestä: Hallituksen esitys on annettu eduskunnalle 9.3.2017 (HE 16/2017 vp). Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2019 lukien.
2. Pelastustoimen järjestämisestä annetun lain nojalla annettavat valtioneuvoston asetus pelastustoimen järjestämisestä ja sisäministeriön asetus pelastustoimen järjestämisestä:

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa säätää tarkemmin seuraavista asioista: suuremmiksi kokonaisuuksiksi koottavat palvelut sekä ne maakunnat, joihin palvelut kootaan (3 §); sisäministeriön tehtävistä pelastustoimessa sekä pelastustoimen valtakunnallisesta yhteensovittamisesta (5 §); teknisistä ja taloudellisista vaatimuksista sille, että tietojärjestelmäpalvelun muuttamisen tai uuden järjestelmän hankkimisen pitää perustua maakuntien ja valtion yhteiseen valmisteluun (7 §); sekä poikkeusoloihin varautumisen edellyttämästä suunnittelusta (15 §).

Sisäministeriön asetuksella voidaan tarvittaessa säätää tarkemmin seuraavista asioista: omavalvontaohjelman sisällöstä ja laadimisesta sekä omavalvontaohjelmaan sisältyvää suunnitelmasta laadunhallinnan sekä pelastustoimen palvelujen kehittämiseksi (8 §); tiedoista joiden pitää sisältyä 10 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin raportteihin ja ajankohdasta, milloin raportit on toimitettava sisäministeriölle (12 §); sekä palvelutasopäätöksen sisällöstä, rakenteesta, seurannasta ja arvioinnista.

Asetukset valmistellaan virkamiestyönä sisäministeriön pelastusosastolla siten, että ne voidaan saattaa voimaan 1.1.2019 lukien.

3. Laki pelastuslain muuttamisesta: Pelastustoimen sääntely muutetaan vastaamaan maakunnallisen pelastustoimen järjestelmää. Pelastuslain uudistamisessa otetaan huomioon pelastustoimen kehittämishankkeen muiden osahankkeiden ehdotukset pelastuslain uudistamiseksi siltä osin kuin ne ovat toteutettavissa tässä vaiheessa. Pelastustoimen kehittämiseen liittyvää pelastuslain uudistamista jatketaan maakuntien toiminnan käynnistämisen jälkeen saatujen kokemusten pohjalta erikseen käynnistettävällä hankkeella. Perusvalmistelu keväällä 2017; lausuntokierros kesä– syys 2017; hallituksen esitys eduskunnalle syysistuntokaudella 2017; lain vahvistaminen kesällä 2018; ja voimaantulo 1.1.2019.
4. Pelastuslain uudistamisen johdosta uudistettavat valtioneuvoston ja sisäministeriön asetukset pelastustoimessa. Asetukset päivitetään siten, että ne tulevat voimaan 1.1.2019 lukien.

Päivitettävät asetukset ovat:

- valtioneuvoston asetus poistumisturvallisuusselvityksestä (292/2014);
- valtioneuvoston asetus väestönsuojista (408/2011);

- valtioneuvoston asetus pelastustoimesta (407/2011);
- valtioneuvoston asetus palovaroittimien teknisistä ominaisuuksista (291/2009);
- valtioneuvoston asetus Pelastusopistosta (658/2006);
- valtioneuvoston asetus palosuojelurahastosta (625/2003);
- sisäministeriön asetus erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisesta pelastussuunnitelmasta (612/2015);
- sisäasiainministeriön asetus tiedottamisesta säteilyvaaratilanteessa (774/2011);
- sisäasiainministeriön asetus pelastustoimen virkapuvusta sekä pelastusviranomaisen henkilökortista (507/2011);
- sisäasiainministeriön asetus Palosuojelurahaston työjärjestyksestä (947/2010);
- sisäasiainministeriön asetus palovaroittimien sijoittamisesta ja kunnossapidosta (239/2009);
- sisäasiainministeriön asetus rakennusten poistumisreittien merkitsemisestä ja valaisemisesta (805/2005); ja
- sisäasiainministeriön asetus pelastustien merkitsemisestä (1384/2003).

5. Hanke Väestönsuojarakentamista koskevien säännösten tarkistaminen (SM005:00/2016; SMDno-2016-209) toteutetaan siten, että ehdotettavat säädösmuutokset annetaan osana kohdassa 3) mainittua pelastuslakiesitystä. Tavoitteena on selvittää ja valmistella rakentamisen kustannusten alentamiseksi tarpeelliset väestönsuojarakentamista koskevat säädösmuutokset. Mahdolliset säädösmuutokset koskisivat vain uusia rakennushankkeita ja niiden valmistelussa otetaan huomioon väestön suojaamisen edellyttämät välttämättömät tarpeet.

6. Pelastuslakiesityksen yhteydessä annetaan liitelakeina esitykset Palosuojelurahastolain muuttamisesta (SM001:00/2017), Pelastusopistosta annetun lain muuttamisesta (SM008:00/2017) ja pelastustoimen laitteista annetun lain muuttamisesta (SM006:00/2017).

Palosuojelurahastolain (306/2003) muuttamisella: 1) rahaston ohjaus uudistettaisiin siten, että sisäministeriön tehtäväksi säädettäisiin Palosuojelurahaston tulosohtaus; 2) perustettavat maakunnat huomioitaisiin jatkossa rahastosta myönnettävien avustuksen kohdentumisessa; 3) ratkaistaisiin mikä taho suorittaa palosuojelumaksun maksuunpanotehtävät kun maksuunpanoa tällä hetkellä suorittava Etelä-Suomen aluehallintovirasto lakkauteaan; sekä 4) huomioitaisiin mahdolliset muut esille tulevat lain päivittämistarpeet.

Pelastusopistosta annettua lakia (607/2006) muutettaisiin lisäämällä opiston tehtäviin alueellisten maanpuolustuskurssien sekä maakuntien yhteisten valmiusharjoitusten järjestämistehtävä vuoden 2019 alusta lukien.

Pelastustoimen laitteista annetun lain (10/2017) osalta tavoitteena on uudistaa lakia pelastusviranomaista koskevien säännösten osalta. Muutostarpeet ovat teknisiä ja koskevat alueen pelastusviranomaisen päivittämistä maakuntaorganisaatioon.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Pelastustoimen kehittämishankkeelle on laadittu viestintäsuunnitelma ja ministeriön viestintäyksikkö osallistuu aktiivisesti hankkeen viestinnän toteuttamiseen.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Toteutetaan osana säädösvalmistelua.

Suhde hallitusohjelmaan: Kyllä. Hallitusohjelma luku 12, sivu 36. Hallitusohjelman liitteen 4 (asuntopolitiikan toimet) kohdan ”Toimet asuntojen tonttutuotannon lisäämiseksi ja rakentamisen kustannusten alentamiseksi” (s. 12) mukaan: ”Edellä päätettyjen lisäksi käynnistetään kärkihankkeena valtion ja kuntien rakentamisen normitalkoot muiden kustannusten ja byrokratian keventämiseksi, esimerkiksi väestönsuojien ja pysäköintipaikkojen rakentamisen osalta.”

Suhde talousarvioon: Maakuntien pelastustoimi rahoitetaan osana maakuntien yleistä rahoitusjärjestelmää. Pelastusopistosta annetun lain muuttaminen vaikuttaa talousarvioon.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Liittyy väestönsuojien rakentamisen osalta ympäristöministeriön toimialaan: mahdolliset maankäyttö- ja rakennuslain muutokset koskien väestönsuojien rakentamisen määrittelyä (väestönsuojan laskeminen rakennuksen kerrosalaan).

Yhteyshenkilöt: Lakihankkeen puheenjohtaja lainsäädäntöjohtaja Mika Kättö, puh. 0295 488 413. Lakihankkeen päävalmistelija hallitusneuvos Ilpo Helismaa, puh. 0295 488 422. Muut valmistelijat pelastusosastolla pelastusylitarkastaja Veli-Pekka Hautamäki, puh. 0295 488 419, ylitarkastaja Linda Viitala, puh. 0295 488 299 sekä erikseen määrättävät muut valmistelijat. Säädösvalmisteluavustajana toimii säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236. Ministeriön viestintäyksikössä yhteyshenkilö viestintäpäällikkö Milla Meretniemi, puh. 0295 488 231.

Nuohousta koskevan sääntelyn uudistaminen

(SM007:00/2016; SMDno-2016-297)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on uudistaa pelastuslain (379/2011) säännökset nuohouspalveluiden järjestämisestä. Alueen pelastustoimen velvoite huolehtia nuohouspalveluiden järjestämisestä poistettaisiin, jolloin nuohouspalveluiden tuottaminen olisi vastaisuu-

dessa vapaan kilpailun periaatteen mukaista yritystoimintaa. Uudistuksessa otetaan huomioon haja-asutusalueiden erityispiirteet.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla.

Aikataulu: 15.3.2016–31.12.2017; lausuntokierros 4–6/2017; hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle elokuussa 2017. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2018.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Alan toimijoiden ja sidosryhmien kuuleminen.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Esiselvitys vuodelta 2014 (SM028:00/2012).

Suhde hallitusohjelmaan: Kyllä. Kuntien tehtävien ja velvoitteiden karsiminen (hallituksen toimintasuunnitelma s. 88, reformi 2, toimenpide 1) sekä yritystoiminnan edellytysten parantaminen (hallituksen toimintasuunnitelma s. 14, kärkihanke 1, toimenpide 4/1).

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi, puh. 0295 488 432, yli-insinööri Jaana Rajakko, puh. 0295 488 435, pelastusylitarkastaja Veli-Pekka Hautamäki, puh. 0295 488 419 ja osastosihteeri Marja-Sisko Vanonen, puh. 0295 488 451.

Valtioneuvoston asetus paloilmoittimista ja automaattisista sammutuslaitteistoista Sisäministeriön asetus eräiden pelastustoimen laitteiden kunnossapidosta

(SM045:00/2012)

Tavoite: Pelastustoimen laitteista annetun lain (10/2007) 5–10 ja 15 §:n mukaisten säännösten antaminen valtioneuvoston asetuksella ja pelastuslain (379/2011) 12 §:n mukaisien säännösten antaminen sisäministeriön asetuksella. Asetuksilla annetaan tarkemmat säännökset paloilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen suunnittelusta, asennuksesta, huollosta ja tarkastuksesta ja kunnossapidosta ottaen huomioon toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset sekä vanhojen säädösten soveltamisesta saadut kokemukset. Hankkeessa tarkistetaan toiminnanharjoittajia koskevat ilmoitusmenettelyt ja pätevyysvaatimukset. Valmistelussa otetaan huomioon ympäristöministeriössä valmisteilla olevat muutokset rakennusten paloturvallisuusmääräyksiin.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla.

Aikataulu: Lausuntokierros 6–9/2017; EU:n teknisten määräysten ilmoitusmenettely 9–11/2017. Asetukset on tarkoitus antaa joulukuussa 2017.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Alan toimijoiden ja sidosryhmien kuuleminen.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Esiselvityksessä vuodelta 2011 on arvioitu säädösten muutostarpeita ja kartoitettu vaihtoehtoja. Vaikutusten arviointi tehdään osana asetuksen valmistelua.

Suhde hallitusohjelmaan: Kyllä. Säädösten sujuvoittaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen (hallituksen toimintasuunnitelma s. 79, kärkihanke 3, toimenpide 1).

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ympäristöministeriö

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi, puh. 0295 488 432, yli-insinööri Jaana Rajakko, puh. 0295 488 435 ja osastosihteeri Marja-Sisko Vanonen, puh. 0295 488 451.

RAJAVARTIO-OSASTO

Ympäristöonnettomuuksien torjunnan operatiivisen johtovastuun siirto merialueilla, esiselvitys

Tavoite: Laaditaan suunnitelma ympäristöonnettomuuksien torjunnan operatiivisen johtovastuun siirtämisestä ympäristöministeriöltä sisäministeriölle merialueilla. Selvitetään käytännön toteutus ja tarvittavat säädösmuutokset.

Aikataulu:

- Hankkeen asettamiskausi: syyskuu 2015
- Selvityksen valmistumisajankohta: huhtikuu 2016
- Sidosryhmien kuuleminen: huhti– toukokuu 2015
- Jatkovalmistelu: syyskuu 2016 keväät 2017

Organisointi: Sisäministeriön ja ympäristöministeriön yhteinen työryhmä. Muina jäseninä Suomen ympäristökeskus, Liikenteen turvallisuusvirasto ja merivoimat. SM:n valmistelu-resurssit hankkeessa: neljä työryhmän jäsentä rajavartio-osastolta ja yksi pelastusosastolta, rajavartio-osaston sisäinen hanketyöryhmä.

Osallisuus ja viestintä: Työryhmä kuulee työnsä aikana ympäristöturvallisuuden ylläpitoon osallistuvia muita tahoja sekä keskeisiä sidosryhmiä.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Johtovastuun siirrolla on vaikutusta useiden viranomaisten toimintaan. Työryhmän tehtävänä on arvioida siirrosta aiheutuvat ympäristö-, hallinnolliset ja taloudelliset vaikutukset.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelman luku 12 (Sisäinen turvallisuus) s. 36: Ympäristöonnettomuuksien operatiivinen johtovastuu merialueilla siirretään sisäministeriölle.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: pelastusosasto, ympäristöministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, puolustusministeriö

Yhteyshenkilö: Rajavartioliitarkastaja Anne Ihanus, puh. 0295 421608, rajavartioliitarkastaja Pertti Normia, puh. 0295 421607

Rajavartiolaitoksen virkojen eroamisikäsäntelyn muuttaminen

(SM002:00/2016)

Tavoite: Muutetaan Rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain (577/2005) mukainen Rajavartiolaitoksen virkojen eroamisikäsäntely vastaamaan julkisten alojen eläkelaisissa säädettyä eläkkeelle siirtymisen myöhentämistä. Rajavartiolaitoksen palvelussitoumuksia koskevaa sääntelyä täsmennettäisiin virasta eroamisen määrittelyn ja lentävän henkilöstön osalta. Lisäksi lainsäädäntöön tehtäisiin Eurooppalaisesta raja- ja merivartioidjärjestelmästä annetusta EU-asetuksesta johtuvat muutokset.

Organisointi: Vastuuvalmistelija ja asiantuntija -työpari

Aikataulu: Hanke on asetettu 27.1.2016. Lausuntokierros 1.11.–7.12.2016. Hallituksen esitys (HE 40/2017 vp) on annettu eduskunnalle 27.4.2017. Lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan syksyllä 2017.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Keskeiset sidosryhmät ovat Rajavartiolaitoksen henkilöstöjärjestöt, Keva, valtiovarainministeriö, puolustusministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö. Ehdotus lähetetään lausuntokierrokselle. Tavallinen hanketiedotus.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Tehdään yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelman luku 9 (rakennepoliittiset uudistukset) s. 28: Eläkeuudistus

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: puolustusministeriö, valtiovarainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Jaana Heikkinen, puh. 0295 421603, ylitarkastaja Pertti Ojutkangas, puh. 0295 421342

Laki rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa

(SM002:00/2015)

Tavoite: Annetaan uusi laki rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa. Lakiin sisällytettäisiin rajavartiolain (578/2005) Rajavartiolaitoksen rikostorjuntaa koskevat säännökset. Rajavartiomiehen toimivaltuuksista salaisessa tiedonhankinnassa ja pakkokeinojen käytössä säädettäisiin tarkkarajaisesti ja luovuttaisiin nykyisin laissa käytetystä viittaustekniikasta.

Organisointi: Ohjausryhmä, jossa mukana rajavartio-osasto, poliisiosasto, oikeusministeriö, valtiovarainministeriö, Poliisihallitus, Tulli ja Rajavartiolaitoksen henkilöstöjärjestöt. SM:n valmisteluresurssit: kaksi vastuuvastavalmistelijaa ja asiantuntijatiimi rajavartio-osastolta.

Aikataulu: Hanke on asetettu 13.3.2015. Lausuntokierros 21.6.–9.9.2016. Hallituksen esitys (HE 41/2017 vp) on annettu eduskunnalle 27.4.2017. Lain on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2018.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Keskeiset sidosryhmät ovat poliisi ja Tulli, jotka ovat mukana hankkeen ohjausryhmässä. Ehdotus lähetetään laajalle lausuntokierrokselle. Tavallinen hanketiedotus.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Eri sääntelyvaihtoehtoja on alustavasti arvioitu rajavartiolain tarkistamishankkeen yhteydessä (SM031:00/2012). Olennaisimmat vaikutukset kohdistuvat viranomaistoimintaan. Erityisiä taloudellisia tai sukupuolivaikutuksia ei ole.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: poliisiosasto, maahanmuutto-osasto, oikeusministeriö, valtiovarainministeriö

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Jaana Heikkinen, puh. 0295 421603, rajavartiolitar-kastaja Pertti Normia, puh. 0295 427871

Rajavartiolainsäädännön tarkistaminen hybridiuhkiin varautumiseksi, hallituksen esitys

(SM013:00/2016)

Tavoite: Selvitetään ja toteutetaan rajavartiolainsäädännön muutokset, jotka ovat tarpeen hybridiuhkiin varautumiseksi. Tavoitteena on, että normaaliolojen toimivaltuuksilla pystytään toimimaan myös sellaisissa normaaliolojen häiriötilanteissa, joissa valmiuslaki ei vielä tule sovellettavaksi.

Aikataulu:

- Hankkeen asettaminen: huhtikuu 2016
- Ehdotusten valmistumisajankohta: toukokuu 2017
- Lausuntokierroksen ajankohta: kesäkuu elokuu 2017
- HE:n antamisajankohta: syysistuntokaus 2017
- Lainsäädännön voimaantulo: 2018

Organisointi: Ohjausryhmä, jossa mukana rajavartio-osasto, poliisiosasto, maahanmuutto-osasto, pelastusosasto ja ministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö, puolustusministeriö, Poliisihallitus, suojelupoliisi, Tulli, Pääesikunta ja Rajavartiolaitoksen henkilöstöjärjestöt. SM:n valmisteluresurit: yksi vastuuvastuuvalmistelija ja asiantuntijatiimi rajavartio-osastolta.

Osallisuus ja viestintä: Keskeiset sidosryhmät ovat poliisi, Tulli, puolustusministeriö ja Pääesikunta, jotka ovat mukana hankkeen ohjausryhmässä. Ehdotus lähetetään laajalle lausuntokierrokselle. Tavallinen hanketiedotus ja tarpeen mukaan erillinen mediatiedotus.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: poliisiosasto, maahanmuutto-osasto

Yhteyshenkilö: Rajavartiolyitarkastaja Anne Ihanus, puh. 0295 421608

Rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain 10 ja 26 §:n muuttaminen

(SM003:00/2017)

Tavoite: Valmistellaan ns. kaksoiskansalaisuuden Rajavartiolaitoksen sotilasviroissa kieltävät säännökset.

Aikataulu: Hanke on asetettu 1.2.2017. HE eduskuntaan lokakuussa 2017 ja säännökset voimaan 1.1.2018.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä yhteistyössä puolustusministeriön kanssa.

Osallisuus ja viestintä: Normaali lausuntokierros.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Kyseessä ns. suppea HE, arvioidaan valmistelun yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan: Pääministeri Sipilän hallitusohjelman mukaisesti hallituksen tulee tarkentaa kaksoiskansalaisuuteen liittyvää lainsäädäntöä.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Puolustusministeriö

Yhteyshenkilö: Hallitusneuvos Ari-Pekka Koivisto, puh. 0295 421601, rajavartiolyitarkastaja Pertti Normia, puh. 0295 421607

Henkilötietojen käsittelyä Rajavartiolaitoksessa koskevan lainsäädännön tarkistaminen, hallituksen esitys

(SM057:00/2016)

Tavoite: Toteutetaan uudistuneen EU:n tietosuojalainsäädännön edellyttämät muutokset henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annettuun lakiin sekä arvioidaan lain muut muutostarpeet. Lisäksi tarkistetaan meripelastuslain henkilötietojen käsittelyä koskevat säännökset.

Aikataulu:

- Hankkeen asettamiskuukausi: lokakuu 2016
- Ehdotusten valmistumisajankohta: elokuu 2017
- Lausuntokierroksen ajankohta: syksy 2017
- HE:n antamisajankohta: syysistuntokaus 2017
- Lainsäädännön voimaantulo: 2018

Organisointi: Rajavartio-osaston sisäinen työryhmä.

Osallisuus ja viestintä: Keskeiset sidosryhmät ovat poliisi, Tulli, puolustushallinto ja oikeusministeriö. Hanke sovitetaan yhteen mainittujen sidosryhmien vastaavan säädösvalmistelun kanssa. Ehdotus lähetetään laajalle lausuntokierrokselle. Tavanomainen hanketiedotus.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: poliisiosasto, maahanmuutto-osasto, oikeusministeriö, valtiovarainministeriö, puolustusministeriö.

Sisäministeriössä on käynnissä lisäksi kaksi muuta EU:n tietosuojalainsäädännön uudistukseen liittyvää lainsäädäntöhanketta: poliisin henkilötietolainsäädännön kokonaisuudistus ja ulkomaalaisrekisterilainsäädännön uudistaminen ja saattaminen vastaamaan EU:n tietosuoja-asetusta sekä henkilötietojen käsittelyä.

Yhteyshenkilö: Rajavartiolytarkastaja Anne Ihanus, puh. 0295 421608

Rajavartiolaitoksen tilaa ja aluetta koskevista liikkumisrajoituksista ja -kielloista annetun sisäministeriön asetuksen muuttaminen

(SM012:00/2017)

Tavoite: Rajavartiolaitoksen liikkumiskieltoalueita on muutettava eräiden merivartioasemien sijaintipaikkamuutosten vuoksi. Samalla tarkistetaan asetuksen muutkin päivitystarpeet. Asetusta on tarkoitus muuttaa kahdessa osassa niin, että muutokset tulisivat voimaan syyskuussa 2017 ja tammikuussa 2018.

Organisointi: Vastuuvalmistelijan virkatyönä.

Aikataulu:

- Hankkeen asettamiskuukausi: toukokuu 2017
- Ehdotusten valmistumisajankohta: kesäkuu ja lokakuu 2017
- Lausuntokierroksen ajankohta: kesäkuu elokuu ja marraskuu 2017
- Lainsäädännön voimaantulo: syyskuu 2017, tammikuu 2018

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Valmistellaan rajavartio-osastolla. Lausuntokierroksella kuullaan kuntia, joiden alueelle liikkumiskieltoja vahvistetaan. Tavallinen hanketiedotus.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Arvioidaan kunkin kieltoalueen kohdalla valmistelun aikana.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Jaana Heikkinen puh. 0295 421603

Rajavartiolaitoksen menetelmistä kulkuneuvon pysäyttämässä ja voimakeinojen käyttämisessä annetun sisäministeriön asetuksen muuttaminen

(SM015:00/2017)

Tavoite: Rajavartiolaitoksen erityisaseisiin lisättäisiin konepistooli ja rynnäkkökivääri Rajavartiolaitoksen lakisääteisissä tehtävissä tarvittavan voimakeinovalikoiman laajentamiseksi. Rajavartiolaitoksella ei ole konepistoolia voimankäyttövälineenä. Rajavartiolaitos käyttää nykyään rynnäkkökivääriä aluevalvontalain mukaisissa ja sotilaallisen maanpuolustuksen tehtävissä. Esitetyn muutoksen jälkeen rynnäkkökivääriä voitaisiin käyttää myös muissa Rajavartiolaitoksen lakisääteisissä tehtävissä.

Organisointi: Vastuuvalmistelijan virkatyönä.

Aikataulu:

- Hankkeen asettamiskuukausi: toukokuu 2017
- Ehdotusten valmistumisajankohta: toukokuu 2017
- Lausuntokierroksen ajankohta: toukokuu kesäkuu 2017
- Lainsäädännön voimaantulo: heinäkuu 2017

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Valmistellaan rajavartio-osastolla. Lausuntokierroksella kuullaan sidosryhmiä. Tavallinen hanketiedotus.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Valmistelun yhteydessä

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: poliisiosasto

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Jaana Heikkinen puh. 0295 421603

Rajavartiolaitoksen turvamiehen koulutuksesta annetun sisäministeriön asetuksen muuttaminen

(SM014:00/2017)

Tavoite: Valmistellaan muutokset Rajavartiolaitoksen turvamiehen koulutuksen antamiseen niin, että valmiusjoukkueen peruskurssilla annettava turvamieskoulutus siirtyy Rajavartiolaitoksen vartiostojen johtamaksi Raja- ja merivartiokoulun sijaan. Raja- ja merivartiokoulun tehtävänä olisi jatkossakin kehittää ja yhteen sovittaa Rajavartiolaitoksen turvamiehen koulutusta. Lisäksi Raja- ja merivartiokoululle kuuluu turvaamistehtävien koulutus johtamistehtävissä toimiville rajavartiomiehille.

Organisointi: Vastuuvalmistelijan virkatyönä.

Aikataulu:

- Hankkeen asettamiskausi: toukokuu 2017
- Ehdotusten valmistumisajankohta: toukokuu 2017
- Lausuntokierroksen ajankohta: toukokuu kesäkuu 2017
- Lainsäädännön voimaantulo: heinäkuu 2017

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Valmistellaan rajavartio-osastolla. Lausuntokierroksella kuullaan sidosryhmiä. Tavallinen hanketiedotus.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Valmistelun yhteydessä

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: poliisiosasto

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Jaana Heikkinen puh. 0295 421603

HALLINTO- JA KEHITTÄMISOSASTO

Tasavallan presidentin asetus Suomen Punaisesta Rististä

(SMDno-2017-746)

Tavoite: Suomen Punaisessa Ristissä on valmisteilla järjestön uudet säännöt, jotka annetaan tasavallan presidentin asetuksena.

Suomen Punaisesta Rististä annetun lain (238/2000) 5 §:n mukaan järjestön yleiskokouksen hyväksymät säännöt annetaan tasavallan presidentin asetuksena.

Aikataulu: Asetus tulee voimaan 1.1.2018.

Organisointi: Sisäministeriö ja Suomen Punainen Risti tekevät yhteistyötä asetuksen valmistelun osalta. Valmistelu sisäministeriössä virkatyönä.

Yhteyshenkilö: Hallitusneuvos Johanna Hakala puh. 0295 488 452

MINISTERIÖN KANSAINVÄLISTEN ASIOIDEN YKSIKKÖ

Sisäministeriön hallinnonalan kansainvälisen avun antamista ja vastaanottamista koskevan lainsäädännön tarkistaminen

(SM004:00/2016)

Tavoite: Valtioneuvoston vuoden 2012 turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon (VNS 6/2012) mukaan Suomen on huolehdittava siitä, ettei kansallisessa lainsäädännössä ole esteitä Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen sisältyvän yhteisvastuu-lausekkeen toimeenpanolle Suomen alueella tai lausekkeen mukaiselle Suomen toiminnalle toisessa jäsenvaltiossa. Sisäministeriö on käynnistänyt selonteon toimeksiannon mukaisesti oman hallinnonalan lainsäädännön tarkistustyön. Samalla sisäministeriö tarkistaa, ettei sen toimialan lainsäädännössä ole muiltakaan osin esteitä kansainvälisen avun antamiselle ja vastaanottamiselle poliisi-, rajavartio- ja pelastustoimen alalla. Hallitus antoi esityksen eduskunnalle kesäkuussa 2016 (HE 107/2016).

Selonteossa mainitut muutostarpeet tulivat selvitetäviksi myös osana ulkoasiainministeriön 14.5.2013–4.11.2014 toimineen työryhmän työtä. Työryhmän mietintöön sisältyy muun ohella työryhmän arvioita ja kannanottoja lainsäädäntötarpeista tilanteissa,

joissa Suomi antaa tai pyytää kansainvälistä apua, erityisesti sovellettaessa unionin perussopimukseen sisältyvää yhteisvastuulauseketta ja keskinäisen avunannon lauseketta. Ulkoasiainministeriö asetti ajalle 25.3.2015–31.5.2016 uuden työryhmän valmistelemaan esitystä erillislaiksi ylimpien valtioelinten päätöksenteosta kansainvälisen avun antamisen ja pyytämisen tilanteissa. Työryhmä luovutti mietintönsä 12.2.2016. Mietinnön pohjalta tehty hallituksen esitys annettiin eduskunnalle toukokuussa 2016 (HE 72/2016).

Puolustusministeriö on tarkastellut oman toimialansa kansainvälistä apua koskevaa lainsäädäntöä. Eduskunnalle kesäkuussa 2016 annetun hallituksen esityksen (HE 94/2016) tavoitteena on tehdä tarvittavat muutokset puolustusministeriön toimialan lainsäädäntöön, jotta Suomi voi osallistua täysimääräisesti Suomen kansainvälisten velvoitteiden mukaiseen yhteistyöhön sekä avun antamisen ja vastaanottamisen tilanteisiin puolustusministeriön hallinnonalalla.

Organisointi: Valmistelua varten asetettiin sisäministeriön työryhmä ajalle 22.9.2014–31.5.2015. Työryhmän tehtävänä oli laatia ehdotus lainsäädäntöesteiden poistamiseksi. Työryhmän laatimaa hallituksen esitysluonnosta viimeisteltiin syksyllä 2015 ja keväällä 2016 ministeriön kansainvälisten asioiden yksikön koordinoimana.

Aikataulu: Hankkeeseen kuuluva hallituksen esitys annettiin eduskunnalle kesäkuussa 2016 (HE 107/2016). Perustuslakivaliokunta (PeVL 66/2016 vp), ulkoasiainvaliokunta (UaVL 1/2017 vp) ja puolustusvaliokunta (PuVL 1/2017 vp) ovat antaneet lausuntonsa. Hallintovalioikunnan mietintö valmistuu kevätistuntokaudella 2017. Sisäministeriössä, ulkoasiainministeriössä ja puolustusministeriössä valmistellut esitykset käsitellään samanaikaisesti eduskunnassa, ja niihin sisältyvät lakiehdotukset on tarkoitettu tulemaan voimaan samaan aikaan ja mahdollisimman pian sen jälkeen kun eduskunta on ne hyväksynyt.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hankkeesta on laadittu erillinen viestintäsuunnitelma.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaikutusten arviointi on tehty hankkeen aikana.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittykö muiden osastojen toimialaan: pelastusosasto, poliisiosasto, rajavartio-osasto

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Tapio Puurunen, puh. 0295 488 254.

Siviilihenkilöstön osallistumista kriisinhallintaan koskevan lainsäädännön tarkistaminen

(SM015:00/2015)

Tavoite: Laki siviilihenkilöstön osallistumisesta kriisinhallintaan (1287/2004) tuli voimaan 1.1.2005. Sen jälkeen kriisien ja konfliktien toimintaympäristössä, kansainvälisessä kriisinhallinnassa ja siihen osallistuvissa kansainvälisissä järjestöissä on tapahtunut merkittävää kehitystä mm. Lissabonin sopimuksen, Euroopan unionin ulkosuhdehallinnon sekä ulkoisen ja sisäisen turvallisuuden strategisen ja konseptuaalisen kehityksen vaikutuksesta. Hankkeen tavoitteena on selvittää tämän kehityksen vaikutukset lakiin ja muut lain soveltamisessa ilmenneet muutostarpeet sekä tehdä tarvittavat muutokset lainsäädäntöön. Samalla tulee tarkistaa muu siviilikriisinhallintaa koskeva lainsäädäntö.

Hankkeen tarkoituksena on ottaa huomioon ulkoasiainministeriön 14.5.2013–4.11.2014 toimineen työryhmän työn tulokset (UM006:00/2013). Työryhmä arvioi kriisinhallintaan ja muuhun kansainväliseen yhteistyöhön liittyviä lainsäädännön muutostarpeita. Työryhmän työskentelyssä nousi esiin muutostarpeita, joita sisäministeriö esitti työryhmälle, työryhmän mietintöön ja lainsäädäntöön.

Hankkeessa otetaan huomioon myös sisäministeriön 12.3.2010 asettaman siviilikriisinhallinnan asiantuntijoiden oikeudellista asemaa selvittäneen työryhmän raportti 30.6.2011 (sisäasiainministeriön julkaisu 26/2011) sekä voimakeinojen käyttöä siviilikriisinhallintatehtävissä koskeva säädöshanke (SM040:00/2012).

Organisointi: Hanketta varten on perustettu työryhmä. Työryhmän puheenjohtajana toimii kansainvälisten asioiden yksikön päällikkö ja varapuheenjohtajana ulkoasiainministeriön nimeämä virkamies. Työryhmässä on jäsenet kansainvälisten asioiden yksiköstä, pelastusosastosta, rajavartio-osastosta, poliisiosastosta, puolustusministeriöstä, ulkoasiainministeriöstä ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöstä. Työryhmän sihteerinä toimivat kansainvälisten asioiden yksikön ja ulkoasiainministeriön virkamiehet.

Osana työryhmän työtä sisäministeriö asetti 14.2.2017 selvitysryhmän tarkastelemaan Kriisinhallintakeskuksen asemaa ja tehtäviä. Selvitysryhmän jäsenistä puheenjohtaja ja yksi jäsen ovat valtionhallinnon ulkopuolisia siviilikriisinhallinnan asiantuntijoita, yksi jäsen on ulkoasiainministeriöstä ja yksi jäsen on sisäministeriöstä. Selvitysryhmän sihteerinä toimii kansainvälisten asioiden yksikön virkamies. Selvitysryhmä antaa selvityksensä sisäministerille ja työryhmälle viimeistään 31.5.2017. Työryhmä ottaa mietinnössään huomioon selvitysryhmän työn tulokset.

Aikataulu: Työryhmä on asetettu ajalle 15.1.2016–31.12.2016. Työryhmän toimikautta on jatkettu 31.7.2017 asti. Säädosmuutokset on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2017.

Osallisuus ja viestintä: Hankkeen työskentely on osallistavaa ja kattavaa. Hankkeessa järjestetään laaja kuuleminen, jossa otetaan huomioon siviilikriisihallinnan kannalta keskeiset toimijat ja henkilöstöjärjestöt. Hankkeelle laaditaan erillinen viestintäsuunnitelma.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaihtoehtoja ja vaikutuksia arvioidaan asiantuntijatyöskentelyssä hankkeen aikana.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Hanke liittyy poliisi-osaston, rajavartiolaitos-osaston ja pelastusosaston toimialaan. Hanke liittyy myös mm. ulkoasiainministeriön, puolustusministeriön, oikeusministeriön ja valtiovarainministeriön toimialaan.

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Antti Häikiö, puh. 0295 488 262 ja erityisasiantuntija Tapio Puurunen, puh. 0295 488 254.

Sisäasioiden rahastoista annetun lain ja asetuksen tarkistaminen

(SM065:00/2016)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on tehdä sisäasioiden rahastoja koskevaan lainsäädäntöön tarvittavat muutokset siten, että rahastojen täysimääräinen hyödyntäminen on mahdollista. Lain ja asetuksen voimaantulon jälkeen rahastojen täytäntöönpanossa on havaittu joustamattomuutta ja ylimääräistä hallinnollista taakkaa lisääviä velvoitteita, joita on syytä arvioida uudelleen.

Työryhmän tehtävänä on valmistella ehdotus sisäasioiden rahastoja koskevan lain (903/2014) muutoksiksi sekä ehdotus muutetuksi valtioneuvoston asetukseksi (351/2015). Hankkeen aikana tulee selvittää ja tämän perusteella tehdä perustellut ehdotukset muutoksiksi erityisesti kansallisten ohjelmien ja toimeenpano-ohjelmien muuttamisesta sekä vakioyksikkökustannusten kategorian laajentamisesta erityisesti paluutoimenpiteiden osalta.

Organisointi: Hankkeen valmistelua varten on perustettu työryhmä, jossa on edustettuna valmistelun kannalta keskeiset tahot. Työryhmä voi kuulla työnsä aikana asiantuntijoita.

Aikataulu: Työryhmän toimikausi on 24.4.–31.10.2017. Tavoitteena on saada hallituksen esitys eduskuntakäsittelyyn syysistuntokaudella 2017. Ehdotettujen muutosten on tarkoitus tulla voimaan vuoden 1.1.2018.

Osallisuus ja viestintä: Hankkeen aikana on järjestetty sidosryhmien kuulemistilaisuus, johon myös työryhmän jäsenet voivat osallistua. Hankkeen viestintäsuunnitelma on valmistelussa.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Täsmentyy hankkeen kuluessa.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Täsmentyy hankkeen kuluessa.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei

Yhteyshenkilö: Neuvotteleva virkamies Pauliina Eskola, puh. 0295 488 263.

1.2 EU-säädöshankkeet

POLIISIOSASTO

Direktiivi lentomatikustajarekisterin tietojen (PNR-tiedot) käyttämisestä lainvalvontaan.

EU-säädös

Säädöksen tavoite ja sisältö on lentoyhtiöiden keräämien matkustajarekisteritietojen saattaminen myös lainvalvontaviranomaisten käyttöön terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi. Direktiivi hyväksyttiin huhtikuussa 2016 (EUVL, L 119/2016), määräaika kansalliselle täytäntöönpanolle toukokuu 2018.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Lentoliikenteen harjoittajille asetettavasta velvollisuudesta käsitellä PNR-tietoja on säädettävä lailla, samoin henkilötietojen käsittelyä koskevaa lainsäädäntöä on tarkistettava. Karkea arvio järjestelmän rakentamisen kustannuksista viranomaisille on 1,8–3 miljoonaa euroa (huhtikuulta 2012). Lisäksi analyysitoiminnan resursseja on jonkin verran vahvistettava. Lentoliikenteen harjoittajille karkea arvio kustannuksista on 0,10–0,20 euroa/lippu.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: rajavartio-osasto, lisäksi oikeusministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö sekä valtiovarainministeriön toimiala.

Kansallinen täytäntöönpano

Tavoite: Tavoitteena on toteuttaa direktiivin kansallinen täytäntöönpanolainsäädäntö.

Aikataulu: Alustava suunnitelma:

Direktiivi pannaan täytäntöön osana poliisin henkilötietolainsäädännön kokonaisuudistusta (SM064:00/2015), jonka hankkeen toimikausi on 28.1.2016–28.2.2018.

Organisointi: Kokonaisuudistushankkeen työryhmä, jossa edustettuina lainvalmistelun kannalta keskeiset tahot.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Kansallisten vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi tapahtuu suurelta osin neuvotteluvaiheessa ennen kansallista täytäntöönpanoa. Tavanomaiset kuulemiset hallituksen esitysluonnoksesta.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Rajavartio-osasto

Yhteyshenkilö: Neuvotteleva virkamies Jouko Huhtamäki, puh. 0295 488 556.

Direktiivi yksilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten torjumista, tutkimista, selvittämistä ja syytteenpanoa tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta

EU-säädös

Direktiivi (EU) 2016/680 on annettu 27.4.2016. Täytäntöönpanon määräaika toukokuu 2018.

Kansallinen täytäntöönpano

Kansallisen täytäntöönpanon valmistelu on käynnistynyt maaliskuussa 2016. Oikeusministeriö on asettanut säädöshankkeen direktiivin soveltamisalaan kuuluvia viranomaisia koskevan lakiehdotuksen valmistelua varten. Säädöspaketti edellyttää uutta lainsäädäntöä ja muutoksia erityislainsäädäntöön. Täytäntöönpanoon liittyy kansallinen säädöshanke,

jonka tarkoituksena on valmistella laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa, Poliisin henkilötietolainsäädännön kokonaisuudistus (SM064:00/2015), ks edellä luku 1.1. Poliisin henkilötietolain kokonaisuudistuksella on tarkoitus täydentää tarvittavin osin direktiivin täytäntöönpanolakia.

Liittykö muiden osastojen toimialaan: Tietosuoja-asetus koskee koko valtionhallintoa. Direktiiviehdotus koskee erityisesti myös rajavartio-osastoa.

Sisäministeriössä on käynnissä kolme EU:n tietosuojalainsäädännön uudistukseen liittyvää lainsäädäntöhanketta: poliisin henkilötietolainsäädännön kokonaisuudistus, ulkomaalaisrekisterilainsäädännön uudistaminen ja saattaminen vastaamaan EU:n tietosuoja-asetusta sekä henkilötietojen käsittelyä Rajavartiolaitoksessa koskevan lainsäädännön tarkistaminen.

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Virpi Koivu 0295 488 592.

Neuvoston päätös yhteistyön parantamista kriisitilanteissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden erityistoimintayksiköiden välillä (2008/YOS, ns. ATLAS -päätös) täytäntöönpanon edellyttämät lainsäädäntömuutokset

(SM034:00/2014)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on säätää päätöksentekomenettelystä avun pyytämiseksi ja antamisessa päätöksessä tarkoitetun yhteistoiminnan toteuttamisessa sekä arvioida muut mahdolliset päätöksestä aiheutuvat kansallisen lainsäädännön muutostarpeet.

Aikataulu: Hanke on asetettu 16.10.2014. Lainsäädäntömuutokset toteutetaan osana kansainvälisten asioiden yksikön valmisteluvastuulla olevaa hanketta yhteisvastuulausekkeen kansallisesta täytäntöönpanosta SMDno-2014-1567. Hallituksen esitys (107/2016 vp) annettiin eduskunnalle 22.6.2016.

Organisointi: Hanke valmistellaan virkatyönä poliisiosastolla yhteistyössä rajavartio-osaston kanssa. Koska hankkeeseen sisältyvät säädösmuutosesitykset koskevat päätöksentekomenettelyä ja samoja lainkohtia, joita arvioidaan myös ministeriön kansainvälisten asioiden yksikön hankkeessa SM026:00/2014 (yhteisvastuulausekkeen kansallinen täytäntöönpano), annetaan ATLAS-päätöksen edellyttämät muutokset yhdessä hallituksen esityksessä eduskunnalle sisäministeriön hallinnonalan kansainvälistä yhteistyötä koskevan lainsäädännön tarkistamiseksi.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hankkeen valmistelussa kuullaan tarvittavia sidosryhmätahoja (sisäministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö, rajavartio-osasto, Poliisihallitus, puolustusministeriö).

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: ministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö, rajavartio-osasto.

Yhteyshenkilöt: Johtava asiantuntija Johanna Puiro, puh. 0295 488 584, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Direktiivi aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annetun neuvoston direktiivin muuttamisesta

EU- säädös

Tavoitteena on huolehtia siitä, että sisämarkkinat toimivat ampuma-aseiden osalta ja samalla taata korkea turvallisuuden taso EU:n kansalaisille.

Direktiivi on annettu 17.5.2017 (EU)2017/853.

Kansallinen täytäntöönpano: Kansallista täytäntöönpanoa varten on asetettu työryhmä toukokuussa 2017.

Yhteyshenkilö: Johtava asiantuntija Johanna Puiro puh. 0295 488 584

Kansallinen täytäntöönpano

(SM011:00/2017)

Tavoite: Laatia hallituksen esityksen muotoon ampuma-asedirektiivin muuttamisesta johtuvat tarvittavat muutokset kansalliseen lainsäädäntöön, lähinnä ampuma-aselakiin ja tarvittaessa myös lakiin vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta. Ensisijaisesti esitykseen sisällytetään muutokset, joiden osalta täytäntöönpanoaika on 15 kuukautta. Mahdollisuuksien mukaan tehdään myös muut ampuma-asedirektiivin edellyttämät muutokset.

Aikataulu: Direktiivin täytäntöönpanon määräaika on 14.9.2018, osin 14.12.2019. Hankkeen toimikausi on 3.5.2017–30.6.2018.

Organisointi: Sisäministeriön asettama työryhmä, jossa jäsenet myös puolustusministeriöstä ja Poliisihallituksesta. Sosiaali- ja terveysministeriötä kuullaan työryhmässä

asiantuntijana. Työryhmä järjestää tarkoituksenmukaisissa kokoonpanoissa valmistelevia kokouksia ja asiantuntija- ja sidosryhmäkuulemisia.

Yhteyshenkilöt: Johtava asiantuntija Johanna Puiro, puh. 0295 488 584, säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

MAAHANMUUTTO-OSASTO

Kausityöntekijädirektiivi

EU-säädös

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi kolmansien maiden kansalaisten maahan-tulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijänä työskentelyä varten.

Direktiivi on annettu 26.2.2014 (2014/36/EU). Kansallisen täytäntöönpanon määräaika 30.9.2016.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Vaikutukset kohdistuvat sisäministeriön, ulkoasiainministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön sekä sosiaali- ja terveystieteiden toimialaan kuuluvaan lainsäädäntöön. Direktiivin keskeinen vaikutus liittyy sen sisältämään yhdenvertaisen kohtelun vaatimukseen, jonka soveltaminen yhteen Suomen asumisperusteisen sosiaaliturvajärjestelmän kanssa edellyttää poikkeamista järjestelmän peruseriaatteista.

Direktiivi edellyttää eräiltä osin ulkomaalaislaissa säädettyjen lupien myöntämistä koskevien perusratkaisujen muuttamista. Täytäntöönpanon yhteydessä järjestelmä pyritään rakentamaan niin nopeaksi, tehokkaaksi ja taloudelliseksi kuin se direktiivin ja kansallisen järjestelmän asettamissa rajoissa on mahdollista tehdä. Kustannusvaikutukset arvioidaan vähäisiksi, koska valtaosa kausityöntekijöistä tulee satokauden lyhyiden vuoksi jatkossakin viisumilla eikä tarvetta uusien lupatyyppeihin laajaan käyttöön juuri ole. Täytäntöönpanon ei arvioida vaikuttavan kausityöntekijöiden kokonaismäärään, mutta sillä voi olla vaikutusta kausityöntekijöiden jakautumiseen alle ja yli kolmeksi kuukaudeksi tulevien välillä.

Täytäntöönpanon suurin merkitys on siinä, että sillä varmistetaan maatalousvaltaisten ja harvaanasuttujen seutujen tarvitseman kausityövoiman saanti jatkossakin. Kausityöntekijöiden riittävä määrä on keskeinen tekijä myös vakinaisten työpaikkojen säilymiselle alueilla, joilla korvaavia työpaikkoja ei juuri ole. Useat maatalouden sektorit ovat täysin riippuvaisia kausityöntekijöistä. Kausityöntekijöiden määrä mukaan lukien maatalouden työntekijöistä noin kolmannes on ulkomaalaisia.

Kustannusvaikutuksista keskeisimmät liittyvät sairaanhoitoon. Tähän mennessä kausityöntekijät eivät ole kuormittaneet työskentelykuntansa terveystakesuksia. Terveystakesu-oikeuden laajenemisen ei arvioida muuttavan tilannetta ainakaan valtiontalouden näkökulmasta merkittävästi, vaikka direktiivi edellyttääkin aiempaa laajempaa oikeutta saada terveyden- ja sairaanhoidon palveluita.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: työ- ja elinkeinoministeriö, ulkoasiainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, maa- ja metsätalousministeriö

Kansallinen täytäntöönpano

(SM046:00/2014, SMDno-2014-2831)

Tavoite: Direktiivi saatetaan kansallisesti voimaan säätämällä kausityölaki, joka soveltuvin osin nojautuu ulkomaalaislakiin.

Organisointi: Hankkeen vastuuhenkilö on neuvotteleva virkamies Harri Sivula sisäministeriön maahanmuutto-osaston oikeudellisesta yksiköstä. Hankkeessa on mukana myös erityisasiantuntija Jarmo Tiukkanen samasta yksiköstä. Työryhmässä ovat edustettuna myös sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, ulkoasiainministeriö, valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö ja Maahanmuuttovirasto. Opetus- ja kulttuuriministeriö on varannut mahdollisuuden tulla kuulluksi toimialaansa liittyvissä kysymyksissä.

Aikataulu: Direktiivin täytäntöönpanon määräaika 30.9.2016. Hallituksen esitys eduskunnalle annetaan kevätistuntokaudella 2017.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Sidosryhmäyhteistyössä keskeisessä asemassa ovat työmarkkinaosapuolet. Täytäntöönpano edellyttää kolmikantavalmistelua, joka toteutetaan työ- ja elinkeinoministeriön johdolla toimivassa jaostossa. Soveltamisalaan kuuluu hyvin erityyppisiä ryhmiä, joiden alakohtaisten säännösten valmistelu edellyttää kahdenvälisiä neuvotteluja kunkin järjestön kanssa. Valmisteluun liittyy myös normaali kuulemismenettely. Tiedottaminen suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä ministeriön viestintäyksikön kanssa.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Esitys sisältää laajan vaikutusarviointia koskevan kokonaisuuden, jossa vaikutukset arvioidaan eri näkökulmista. Se sisältää myös kuvauksen vaihtoehtoisista toteuttamistavoista ja perustellun arvion valituista toteuttamistavoista.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Täytäntöönpano voidaan ainakin suurelta osin toteuttaa niin, että sillä ei ole talousarvioon liittyviä vaikutuksia. Useat esitettävistä ratkaisuista olisi mahdollisuus toteuttaa myös niin, että ne edellyttäisivät tietojärjestelmämuutoksia, joihin liittyisi kustannusvaikutuksia. Valmistelussa pyritään välttämään kustannusvaikutuksia.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilö: Neuvotteleva virkamies Harri Sivula, puh. 0295 488 623

Yritysten sisällä siirtyviä henkilöitä koskeva direktiivi

EU-säädös

Direktiivi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä.

Direktiivi on annettu 15.5.2014 (2014/66/EU).

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Vaikutukset kohdistuvat sisäministeriön hallinnonalan lisäksi työ- ja elinkeinoministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön sekä ulkoasiainministeriön hallinnonaloille.

Suomi on aiemmin myöntänyt direktiivin tarkoittamille henkilöille oleskelulupia pääasiassa asiantuntijoina. Kansallisiin lupiin sisältyy oikeus työskennellä vain Suomessa.

Direktiivin täytäntöönpano laajentaisi Suomessa myönnetyllä luvalla työskentelevien johtajien, asiantuntijoiden ja harjoittelijoiden oikeutta työskennellä eräin rajoituksin myös muissa EU:n jäsenvaltioissa. Vastaavasti se merkitsisi oikeutta työskennellä Suomessa muissa jäsenvaltioissa myönnettyillä luvilla.

Direktiivin täytäntöönpano laajimmassa muodossaan olisi merkityksellinen kansainvälisille yrityksille, joilla on toimipisteitä useissa eri jäsenvaltioissa sekä näiden työntekijöille. Rajoitukseton täytäntöönpano voisi parantaa Suomen houkuttelevuutta ankarasti kilpaillussa maahanmuuttajaryhmässä. Suomi on neuvottelujen alusta alkaen suhtautunut torjuvasti liikkuvuuden laajentamiseen ja halunnut estää mahdollisuuden työskennellä Suomessa toisen jäsenvaltion myöntämällä luvalla.

Esityksen taloudelliset vaikutukset ovat käytännössä merkityksettömät, koska sen tarjoamia mahdollisuuksia hallintorakenteen keventämiseen ja talouselämän toimintamahdollisuuksien kehittämiseen ei täysimääräisesti hyödynnetä. Ryhmään kuuluvien henkilöiden ei arvioida kuormittavan Suomen sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmää, koska tulotaso on korkea ja sairaanhoito vakuutusin turvattu.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: työ- ja elinkeino-
ministeriö, ulkoasiainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, valtiovarainministeriö,
ympäristöministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, maa- ja metsätalousministeriö

Kansallinen täytäntöönpano

(SM046:00/2014, SMDno-2014-2831)

Tavoite: Direktiivi saatetaan kansallisesti voimaan säätämällä erillislaki, joka soveltuvin
osin nojautuu ulkomaalaislakiin.

Organisointi: Hankkeen vastuhenkilö on neuvotteleva virkamies Harri Sivula sisäminis-
teriön maahanmuutto-osaston oikeudellisesta yksiköstä. Hankkeessa on mukana myös
erityisasiantuntija Jarmo Tiukkanen samasta yksiköstä. Työryhmässä ovat edustettuina
sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, ulkoasiainministeriö, valtio-
varainministeriö, ympäristöministeriö ja Maahanmuuttovirasto. Opetus- ja kulttuurimi-
nisteriö on varannut mahdollisuuden tulla kuulluksi toimialaansa liittyvissä kysymyksissä.
Valmistelussa on neuvoteltu eri aloja edustavien työmarkkinaosapuolten kanssa. Tavoit-
teena on, että keskeisiin ongelmiin olisi löydetty neuvotteluratkaisut jo ennen virallista
lausuntokierrosta.

Aikataulu: Direktiivi on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä viimeistään 29.11.2016.
Hallituksen esitys eduskunnalle annetaan kevätestuntokaudella 2017.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Sidosryhmäyhteistyössä keskeisessä asemassa ovat
työmarkkinaosapuolet. Täytäntöönpano edellyttää kolmikantavalmistelua, joka toteute-
taan työ- ja elinkeinoministeriön johdolla toimivassa jaostossa. Soveltamisalaan kuuluu
hyvin erityyppisiä ryhmiä, joiden alakohtaisten säännösten valmistelu edellyttää kahden-
välisiä neuvotteluita kunkin järjestön kanssa. Valmisteluun liittyy myös normaali kuulemis-
menettely. Tiedottaminen suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä ministeriön viestintä-
yksikön kanssa.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Esitys sisältää laajan vaikutusarviointia koskevan
kokonaisuuden, jossa vaikutukset arvioidaan eri näkökulmista. Se sisältää myös kuvauksen
vaihtoehtoisista toteuttamistavoista ja perustellun arvion valituista toteuttamistavoista.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Esitys voidaan toteuttaa niin, että sillä ei ole talousarvioon liittyviä
vaikutuksia. Useat esitetyistä ratkaisuista olisi mahdollisuus toteuttaa niin, että ne edellyt-
täisivät tietojärjestelmämuutoksia, joihin liittyisi kustannusvaikutuksia. Valmistelussa on
pyritty siihen, ettei täytäntöönpanoon liittyisi kustannusvaikutuksia.

Liittykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilö: Neuvotteleva virkamies Harri Sivula 0295 488 623

Direktiivi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimusta, opiskelua, harjoittelua, vapaaehtoistyötä, oppilasvaihto-ohjelmaa tai koulutushanketta ja au pairina työskentelyä varten (uudelleenlaadittu)

EU-säädös

Direktiivi on annettu 11.5.2016 (2016/801/EU).

Aikaisemmin annetut opiskelijoita (2004/114/EY) ja tutkijoita (2005/71/EY) koskevat direktiivit kumotaan ja niistä säädetään tässä direktiivissä uudelleen ja samassa yhteydessä säädetään otsikossa mainittujen muiden ryhmien maahantulosta ja maassa oleskelusta.

Direktiivin tutkimusta, opiskelua, harjoittelua ja eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun puitteissa tehtävää vapaaehtoistyötä koskevat osiot ovat pakollisia. Direktiivin oppilasvaihto-ohjelmia tai opetushankkeita ja muuta kuin eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun puitteissa tehtävää vapaaehtoistyötä ja au pairina työskentelyä koskevat osiot ovat vapaaehtoisia.

Direktiivissä säädetään tutkijoiden ja näiden perheenjäsenten sekä opiskelijoiden osalta EU:n sisäisestä liikkuvuudesta. Siinä säädetään myös yhdenvertaisesta kohtelusta ottaen huomioon, mitä on säädetty ns. yhdistelmälapadirektiivissä (2011/98/EU).

Kansallinen täytäntöönpano

(SMDno-2016-1488)

Tavoite: Sisäministeriö on asettanut 13.10.2016 hankkeen, jonka tehtävänä on direktiivin pakollisten osioiden täytäntöönpano osaksi kansallista lainsäädäntöä. Siten täytäntöönpano koskee tutkimusta, opiskelua, harjoittelua ja vapaaehtoistyötä. Direktiivin vapaaehtoisia osioita täytäntöönpano ei koske. Tehtävänä on mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon muutkin lainsäädännön muutostarpeet aihealueeseen liittyen, ottaen huomioon esim. mitä Valtiontalouden tarkastusviraston tuloksellisuustarkastuskertomuksessa 3/2016 (Maahantulon viranomaistoiminta ja sen kehittäminen) on esitetty.

Tehtävänä on selvittää täytäntöönpanon edellyttämät lainsäädäntötarpeet ja valmistella ehdotukset tarvittaviksi lainsäädännön muutoksiksi sekä sovittaa valmisteltävien säännösten kanssa yhteen mahdollisesti itsenäisesti annettavien ja muiden esitysten yhteydessä annettavien säännösten valmistelu.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 13.10.2016–31.5.2018. Hallituksen esitys annetaan eduskunnalle viimeistään kevätestuntokaudella 2018. Kansallinen täytäntöönpano tulee tehdä viimeistään 23.5.2018.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Direktiivin vaikutukset painottuvat sisäministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonaloille.

Direktiivin kansallinen täytäntöönpano tulee aiheuttamaan muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön oleskeluluvan myöntämistä ja hakemusmenettelyä koskevien säännösten osalta. Kansalliseen lainsäädäntöön on myös lisättävä säännökset tutkijoiden ja opiskelijoiden osalta koskien EU:n sisäistä liikkuvuutta. Jäsenvaltioilla tulee olla kontaktipiste, joka vastaa muun muassa liikkumiseen liittyvistä ilmoituksista. Liikkumisesta tulee myös pitää tilastoa ja raportoida siitä komissiolle.

Organisointi, resurssit: Hankkeen vastuhenkilö on erityisasiantuntija Jarmo Tiukkanen sisäministeriön maahanmuutto-osaston oikeudellisesta yksiköstä. Hankkeen työryhmään kuuluu ylitarkastaja Berit Kiuru samasta yksiköstä. Työryhmässä on edustajat opetus- ja kulttuuriministeriöstä, sosiaali- ja terveysministeriöstä, työ- ja elinkeinoministeriöstä sekä Maahanmuuttovirastosta. Hankkeen yhteydessä kuullaan ulkoasiainministeriön, ympäristöministeriön ja valtiovarainministeriön edustajia sekä mahdollisesti muita tahoja.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Sidosryhmäyhteistyössä keskeisessä asemassa ovat asianomaiset ministeriöt. Valmisteluun liittyy myös normaali kuulemismenettely. Tiedottaminen suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä ministeriön viestintäyksikön kanssa.

Suhde talousarvioon: Hanketta asetettaessa on arvioitu, että sillä ei ole merkittäviä välittömiä taloudellisia vaikutuksia. Taloudellisia vaikutuksia voi olla direktiivin edellyttämän yhdenvertaisen kohtelun osalta. Taloudellisia vaikutuksia arvioidaan hankkeen aikana, jolloin asia täsmentyy.

Liittykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Jarmo Tiukkanen, puh. 0295 488 606

[Vastuunmäärittämisasetuksen (ns. Dublin III -asetus) muutos, joka koskee ilman huoltajaa olevan alaikäisen jättämästä turvapaikkahakemuksesta vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämistä]

Ehdotuksen käsittely on keskeytynyt, ks. alempana

EU-säädöksen valmistelu

Komission ehdotus (COM(2014) 382 final) on annettu 26.6.2014.

Komission muutosehdotuksen käsittely on kesken. Sen tarkoituksena on ratkaista epäselvyydet, jotka koskevat niitä ilman huoltajaa olevia alaikäisiä, joilla ei ole jäsenvaltioiden alueella laillisesti oleskelevia perheenjäseniä tai sukulaisia. Neuvoston ja Euroopan parlamentin kannat poikkeavat toisistaan. Neuvosto katsoo, että lähtökohtaisesti vastuussa hakemuksen käsittelystä olisi ensimmäinen jäsenmaa, jossa hakemus on jätetty, kun taas EP katsoo, että viimeisen jäsenmaan tulisi käsitellä hakemus. Luxemburg käynnisti kolmikantaneuvottelut Euroopan parlamentin kanssa ehdotuksesta. Komissio on ilmoittanut 4.5.2016 antamassaan Dublin-asetuksen uudelleenlaadintaa koskevassa ehdotuksessa, että sen tarkoitus on vetää tämä ehdotus pois.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu 11.9.2014 (U 34/2014). U-jatkokirje on annettu 10.11.2016.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Taloudellisten vaikutusten arvioidaan olevan vähäiset. Suomeen kohdistuvien taloudellisten vaikutusten suuruus riippuu mm. kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden määrästä ja siitä, mitä kautta hakijat Suomeen saapuvat.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmistelu- ja koordinoituvastuu on maahanmuutto-osastolla.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei.

Kansallinen täytäntöönpano: asetusta ei erikseen toimeenpanna kansallisesti.

Yhteyshenkilö: Hallitusneuvos Annikki Vanamo-Alho, puh. 0295 488 678.

Komission ehdotus menettelydirektiivin muuttamisesta asetukseksi

Komission ehdotus [KOM(2016)467 lopullinen] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kansainvälistä suojelua koskevasta yhteisestä menettelystä unionissa.

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotuksellaan komissio pyrkii varmistamaan nopean ja samalla korkealaatuisen menettelyn kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelemiseksi. Ehdotus pohjautuu nykyiseen menettelydirektiiviin, joka ehdotetaan muutettavaksi asetukseksi, jotta menettelyt olisivat jäsenvaltioissa jatkossa nykyistä yhdenmukaisempia. Ehdotuksen mukaan hakijalle annettaisiin nykyistä paremmin tietoja hänen oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan sekä tur-

vapaikkamenettelystä. Tämän perusteella hakijalle voi aiheutua nykyistä vakavampia kielteisiä seuraamuksia, kuten hakemuksen hylkääminen, jos hakija laiminlyö yhteistyövelvoitteen eikä edistä asiansa selvittämistä. Menettelyn väärinkäytön torjuntaan annetaan nykyistä tehokkaampia keinoja. Ehdotukseen sisältyy entistä lyhyempiä ja uusia määräaikoja hakemusten käsittelylle. Tärkeä väline menettelyn tehostamisessa on turvallisten maiden käsitteiden nykyistä yhdenmukaisempi käyttö. Palautuksen ollessa mahdollinen ensimmäiseen turvapaikkamaahan tai turvalliseen kolmanteen maahan, hakemus voidaan jättää sisällöltään tutkimatta. Turvallisen alkuperämaan ollessa kyseessä hakemus voidaan käsitellä nopeutetussa menettelyssä. Tavoitteena on EU-tason luetteloita turvallisista maista.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu 25.8.2016.

Vaikutuksen kansalliseen lainsäädäntöön: Ehdotuksella olisi toteutuessaan merkittäviä seuraamuksia turvapaikkamenettelyyn.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmistelu- ja koordinoituvastuu on maahanmuutto-osastolla.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: poliisi- ja rajavartiolaitos sekä useiden muiden ministeriöiden hallinnonala, eniten oikeusministeriö.

Kansallinen täytäntöönpano: Asetusta ei erikseen toimeenpanna kansallisesti

Yhteyshenkilö: Hallitusneuvos Annikki Vanamo-Alho, puh. 0295 488617.

[Komission ehdotus Dublin-asetuksen muuttamiseksi koskien sisäisiä siirtoja koskevaa kriisimekanismia]

Ehdotuksen käsittely on keskeytynyt, ks. alempana

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kriisitilanteen siirtomekanismin perustamisesta sekä kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta 26 päivänä kesäkuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 604/2013 muuttamisesta

Tavoite: Dublin-asetukseen lisättäisiin säännökset toimivallan antamisesta komissiolle sisäisiä siirtoja varten.

Aikataulu: Asiaa on käsitelty kerran lyhyesti turvapaikkatyöryhmässä ja kerran Alankomaiden puheenjohtajuuskaudella. Asian käsittelyn tarkoituksena on ollut lähinnä antaa komissiolle tietoja jäsenvaltioiden näkemyksistä sisäisistä siirroista. Komissio on ilmoittanut 4.5.2016 antamassaan Dublin-asetuksen uudelleenlaadintaa koskevassa ehdotuksessa, että se harkitsee tämän ehdotuksen poisvetämistä.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu syyskuussa 2015.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Alustavien arvioiden mukaan ehdotuksella olisi kansallisia säädösmuutostarpeita, koska komissiolle annettaisiin merkittävää toimivaltaa.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: maahanmuutto-osasto (ehdotuksen EU-käsittely ei ole varsinaisesti vielä alkanut)

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei

Yhteyshenkilö: maahanmuutto-osasto (lisätiedot Annikki Vanamo-Alho, puh. 0295 488 678)

[Komission ehdotus asetukseksi EU:n yhteisestä turvallisten alkuperämaiden luettelosta]

Ehdotuksen valmistelu ei ole jatkunut syksyn 2016 jälkeen; liittyy menettelyasetusta koskevaan ehdotukseen

EU-säädöksen valmistelu

Komission asetusehdotuksen mukaan otettaisiin käyttöön EU:n yhteinen turvallisten alkuperämaiden luettelo, johon esitetään ehdotuksen liitteessä (COM(2015) 452 final ANNEX) seitsemää kolmatta maata (Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Kosovo, Makedonia, Montenegro, Serbia ja Turkki).

Asetuksella muutettaisiin myös Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2013/32/EU kansainvälisen suojelun myöntämistä tai poistamista koskevista yhtenäisistä menettelyistä (uudelleenlaadittu) eli ns. turvapaikkamenettelydirektiiviä.

Komissio antoi 9.9.2015 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi EU:n yhteisestä turvallisten alkuperämaiden luettelosta (COM(2015) 452 final). Ehdotus on käsiteltävänä EU:n elimissä.

Aikataulu: Komissio antoi 13.7.2016 turvapaikkamenettelyä koskevan asetusehdotuksen (KOM(2016) 476 lopullinen). Komission mukaan hyväksytty turvallisia alkuperämaita koskeva asetusta sisällytetään menettelyasetukseen, ja tämän jälkeen erillinen turvallisia alkuperämaita koskeva asetusta kumotaan. Asetusta on tarkoitus hyväksyä ennen menettelyasetuksen hyväksymistä.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä 15/2015 vp, 1.10.2015.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Asetusta ei sinänsä aiheuttaisi vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön ja eikä siitä seuraisi suoria taloudellisia vaikutuksia.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: maahanmuutto-osasto

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: poliisiosasto, rajavartiolaitos-osasto

Kansallinen täytäntöönpano: asetusta ei erikseen toimeenpanna kansallisesti.

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Tero Mikkola, puh. 0295 488 617.

Komission ehdotus määritelmädirektiivin muuttamisesta asetukseksi ja pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemaa koskevan neuvoston direktiivin 2003/109/EY muuttamiseksi

Komission ehdotus [KOM(2016)466 lopullinen] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiseksi kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle sekä myönnetty suojelun sisällölle (jäljempänä määritelmäasetusta) sekä pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemaa koskevan neuvoston direktiivin 2003/109/EY muuttamiseksi.

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotuksellaan komissio pyrkii entisestään yhdenmukaistamaan yhteisiä edellytyksiä, joilla tunnustetaan kansainvälisen suojelun tarpeessa olevat henkilöt, sekä yhtenäistämään turvapaikkapäätöksentekoa eri puolilla EU:ta. Jäsenvaltioiden viranomaiset veloitetaan ottamaan huomioon suojelua myönnettäessä ja pakolais- tai toissijaisen suojeluaseman lakkaamisarviointissa yhteinen analyysi ja ohjeistus. Kansainvälistä suojelua annetaan vain niin kauan kun vainoon tai vakavaan haittaan perustuvat syyt ovat olemassa. Kansainvälistä suojelua saavien edelleen liikkumista unionin alueella pyritään estämään. Kansainvälistä suojelua saavien oikeuksia harmonisoidaan edelleen ja perheenjäsenyyden ulottu-

vuotta laajennetaan. Kansainvälistä suojelua saavien kotoutumisen kannustimia vahvistetaan. Komissio ehdottaa, että ehdotuksen pohjana oleva nykyinen määritelmädirektiivi muutetaan asetuksen muotoon.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu 25.8.2016. U-jatkokirjelmä on annettu 21.4.2017.

Vaikutuksen kansalliseen lainsäädäntöön: Ehdotus aiheuttaisi tarvetta muuttaa kansallista lainsäädäntöä, erityisesti ulkomaalaislakia.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmistelu- ja koordinoituvastuu on maahanmuutto-osastolla.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Muutamien muiden ministeriöiden hallinnonala (sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, oikeusministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö).

Kansallinen täytäntöönpano: Asetusta ei erikseen toimeenpanna kansallisesti

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Johanna Rätty puh. 0295 488 605.

Komission ehdotus asetukseksi Euroopan unionin turvapaikkavirastosta ja asetuksen (EU) 439/2010 kumoamisesta

EU-säädöksen valmistelu

Komission asetusehdotuksen mukaan Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (EASO) nimettäisiin uudelleen Euroopan unionin turvapaikkavirastoksi. Sen toimivaltaa lisättäisiin niin, että sillä olisi täydet edellytykset tarjota jäsenmaille tarvittavaa operatiivista ja teknistä apua, lisätä käytännön yhteistyötä ja tiedonvaihtoa jäsenmaiden kesken, tukea turvapaikkahakemusten kestävää ja reilua jakamista, seurata ja arvioida turvapaikkajärjestelmän täytäntöönpanoa ja jäsenmaiden vastaanotto- ja turvapaikkajärjestelmien kapasiteettia sekä mahdollistaa kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten yhtenäinen arviointi unionissa.

Komissio antoi 4.5.2016 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan unionin turvapaikkavirastosta ja asetuksen (EU) 439/2010 kumoamisesta (COM(2016) 271 final).

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu 2.6.2016. U-jatkokirjeet on annettu 8.12.2016 ja 15.5.2017.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Asetus ei sinänsä aiheuttaisi vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön eikä siitä seuraisi suoria taloudellisia vaikutuksia.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: maahanmuutto-osasto

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Johanna Rätty puh. 0295 488 605.

Komission ehdotus vastuunmäärittämisasetuksen uudelleenlaadinnasta

Komission ehdotus [8715/16, KOM(2016)270 lopullinen] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta annetun asetuksen uudelleenlaadinnasta (jäljempänä vastuunmäärittämisasetus).

EU-säädöksen valmistelu

Komissio esittää merkittäviä muutoksia voimassa olevaan vastuunmäärittämisasetukseen. Pyrkimyksenä on taata hakijavirtojen hallinnointi, helpottaa vastuuvaltion määrittämistä ja estää väärinkäytöksiä sekä hakijoiden edelleen liikkumista jäsenvaltiosta toiseen. Komissio ehdottaa, että Dublin-järjestelmän peruseriaatteet pysyisivät entisinä: turvapaikkahakemus tutkitaan vain yhdessä jäsenvaltiossa, ja vastuuvaltio on yleensä se jäsenvaltio, johon hakija ensiksi saapuu. Peruseriaatetta vahvistettaisiin säätämällä nykyistä selkeämmin hakijan velvollisuuksista. Velvoitteiden noudattamatta jättäminen johtaisi nykyistä merkittävämpiin seuraamuksiin. Näin pyritään vähentämään Dublin-menettelyn väärinkäyttöä ja hakijoiden edelleen liikkumista jäsenvaltiosta toiseen. Uutena komissio ehdottaa, että vastuunjako jäsenvaltioiden välillä tasattaisiin automaattisella jakomekanismilla.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu 2.6.2016.

Vaikutuksen kansalliseen lainsäädäntöön: Ehdotuksella olisi toteutuessaan merkittäviä seuraamuksia turvapaikkamenettelyyn ja hakijoiden jakautumiseen jäsenvaltioiden kesken.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmistelu- ja koordinoituvastuu on maahanmuutto-osastolla.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: poliisiosasto ja rajavartiolaitos sekä useiden muiden ministeriöiden hallinnonalat, eniten oikeusministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, ulkoasiainministeriö, valtioneuvoston kanslia ja valtiovarainministeriö.

Kansallinen täytäntöönpano: Asetusta ei erikseen toimeenpanna kansallisesti

Yhteyshenkilö: Hallitusneuvos Annikki Vanamo-Alho, puh. 0295 488 617.

Komission ehdotus asetukseksi uudelleensijoittamisesta

Komission ehdotus (KOM (2016) 468 lopullinen) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin uudelleensijoittamista koskevien puitteiden luomiseksi (asetus uudelleensijoittamisesta)

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotuksellaan komissio pyrkii parantamaan suojelun tarpeessa olevien ihmisten lailista ja turvallista pääsyä jäsenvaltioiden alueelle ja vähentämään laajamittaista laitonta maahantuloa. Ehdotuksella pyritään myös yhtenäistämään jäsenvaltioiden uudelleensijoittamis- ja humanitaarisen maahanpääsyn käytännöt luomalla toiminnalle yhteiset säännöt. Ehdotus ei vaikuta jäsenvaltioiden toimivaltaan hyväksyä ja panna täytäntöön kansallisia uudelleensijoittamis- ja humanitaarisen maahanpääsyn järjestelyjä, sikäli kuin ne eivät vaaranna ehdotetun asetuksen mukaisten unionin tavoitteiden saavuttamista. Ehdotuksessa määritellään uudelleensijoitettavien henkilöiden valinta- ja poissulkemiskriteerit. Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioita tuetaan taloudellisesti kutakin uudelleensijoitettavaa ja humanitaarisen maahanpääsyn kautta otettavaa henkilöä kohden silloin kun sijoittaminen tapahtuu ehdotetun asetuksen mukaisesti.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä annettiin 25.8.2016. U-jatkokirjelmä annetaan touko– kesäkuussa 2017.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Ehdotuksen lainsäädännöllisiin vaikutuksiin otetaan kantaa, kun sen sisällöstä ja merkityksestä on saatu neuvoston käsittelyssä ja kansallisen valmistelun edetessä lisää tietoa. Ehdotuksella voi olla vaikutuksia valtion talousarvioon.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: maahanmuutto-osasto (ehdotuksen EU-käsittely ei ole varsinaisesti vielä alkanut).

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: poliisiosasto ja rajavartio-osasto, ulkoasianministeriö, oikeusministeriö.

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Tuuli Kainulainen puh. 0295 488 248.

Komission ehdotus Eurodac-järjestelmän lujittamiseksi sekä asetuksen (EU) 604/2013 tehokkaaksi soveltamiseksi

EU-säädöksen valmistelu

Komissio ehdottaa nykyisen Eurodac-asetuksen soveltamisalan laajentamista niin, että jäsenvaltiot voisivat tallentaa ja hakea Eurodac-rekisteristä myös sellaisten kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden tietoja, jotka eivät ole hakenneet kansainvälistä suojelua ja jotka oleskelevat EU:n alueella laittomasti. Biometristä tunnistejärjestelmää laajennetaan niin, että jäsenmaille tulee velvollisuus sormenjälkien ottamiseen kaikista sormista ja kasvokuvien ottamiseen yli 6-vuotiailta turvapaikanhakijoilta, kolmannen maan kansalaisilta ja kansalaisuudettomilta henkilöiltä. Pyrkimyksenä on parantaa maahanmuutto- ja turvapaikkaviranomaisten mahdollisuuksia tunnistaa unionin alueella laittomasti oleskelevat kolmansien maiden kansalaiset tai turvapaikanhakijat ilman, että tietoja tarvitsee pyytää toiselta jäsenvaltiolta erikseen. Järjestelmän tietoja voidaan käyttää myös terrorismirikosten sekä muiden rikoksien ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi. Biometristen tunnistetietojen tallentamisen alaikärajan laskeminen auttaa lasten tunnistamista sellaisissa tilanteissa, joissa he joutuvat erilleen vanhemmistaan. Käsitteilyn yhteydessä ehdotukseen on tehty useita muutosehdotuksia koskien muun muassa lainvalvontaviranomaisten rekisteriin pääsyn yksinkertaistamista ja uudelleensijoitettavien henkilöiden Eurodaciin rekisteröintiä.

Komissio antoi 4.5.2016 ehdotuksen Eurodac-järjestelmän lujittamiseksi sekä asetuksen (EU) 604/2013 tehokkaaksi soveltamiseksi.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu 2.6.2016, U-jatkokirjelmät on annettu 2.12.2016, 1.3.2017 ja 27.4.2017.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Asetus ei sinänsä aiheuttaisi vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön. Ehdotuksella on joitain taloudellisia vaikutuksia.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: maahanmuutto-osasto

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: poliisiosasto ja rajavartio-osasto sekä oikeusministeriö.

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Tuuli Kainulainen puh. 0295 488 248.

Komission ehdotus uudelleenlaadittavaksi direktiiviksi kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista

Komission ehdotus (KOM (2016) 465 lopullinen) Euroopan parlamentin ja neuvoston uudelleen laadittavaksi direktiiviksi kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista (vastaanottodirektiivi).

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotuksella pyritään vähentämään edelleen liikkumista hakijalle asetetulla velvollisuudella oleskella tietyllä alueella ja velvollisuuden rikkomisesta seuraavilla muutoksilla vastaanottopalveluihin. Luvattoman edelleen liikkumisen tai pakenemisen estämiseksi ehdotukseen sisältyy myös uusi säilöönottoperuste.

Ilman huoltajaa olevan lapsen edustajajärjestelmää koskevia säännöksiä on tarkoitus yhdenmukaistaa ja ehdotuksessa säädetään määräajasta edustajan määräämiselle.

Hakijoiden kotoutumismahdollisuuksia ja taloudellista omatoimisuutta on tarkoitus yhtenäistää asettamalla yhteiset aikarajat työnteko-oikeuden alkamiselle ja vahvistamalla hakijoiden oikeus yhdenvertaiseen kohteluun suhteessa jäsenvaltion kansalaisiin työelämässä.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä annettiin 25.8.2016. U-jatkokirjelmä annetaan touko–kesäkuussa 2017.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Ehdotuksen lainsäädännöllisiin vaikutuksiin otetaan kantaa, kun sen sisällöstä ja merkityksestä on saatu neuvoston käsittelyssä ja kansallisen valmistelun edetessä lisää tietoa. Ehdotuksella voi olla vaikutuksia valtion talousarvioon.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmistelu- ja koordinoituvastuu on maahanmuutto-osastolla.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: poliisiosasto ja rajavartiolaitos sekä eräiden muiden ministeriöiden hallinnonala, erityisesti sosiaali- ja terveysministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö.

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Berit Kiuru puh. 050 399 7868.

Komission ehdotus direktiiviksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten (erityisosaajadirektiivi)

EU-säädöksen valmistelu

Direktiiviehdotus on osa kolmansien maiden kansalaisten maahantulosäännösten harmonisointia. Komissio on päättänyt antamaan ehdotuksensa täysin uudeksi direktiiviksi eli samassa yhteydessä on tarkoitus kumota vanha vuonna 2009 annettu erityisosaajadirektiivi (2009/50/EY).

Komission ehdotuksen tavoite on uudistaa EU:n sinistä korttia korvaten nykyiset kansalliset oleskelulupajärjestelmät EU:n laajuisella järjestelmällä. Komission tavoitteena on joustavoittaa sekä yksinkertaistaa maahanpääsymenettelyjä sekä parantaa sinisen kortin haltijan oikeuksia.

Komission ehdotus annettiin 7.6.2016. Ehdotuksen artiklakohtainen käsittely kotouttamis-, maahanmuutto- ja maastapoistamistyöryhmässä saatiin päätökseen maaliskuussa 2017 ja direktiivin käsittely siirtyi OSA-neuvoksiin.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu eduskunnalle 1.9.2016, U-jatkokirje 24.4.2017.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Direktiivin vaikutukset painottuvat sisäministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonaloille.

Suomen tavoite neuvotteluissa on varmistaa mahdollisuus myöntää direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jääville erityisasiantuntijoille sekä niille jotka eivät täytä sinisen kortin myöntämisedellytysten mukaisia kriteerejä oleskelulupa kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Näin voidaan varmistaa yritysten mahdollisuus rekrytoida erityisasiantuntijoita joustavasti myös jatkossa. Taloudellisten vaikutusten selvittämistä jatketaan arvioiden täsmenämiseksi ja tarkentamiseksi.

Organisointi, resurssit: Valmistelu- ja koordinoitavastuu on maahanmuutto-osastolla, mutta sisältökysymykset liittyvät vahvasti myös työ- ja elinkeinoministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön sekä opetus- ja kulttuuriministeriön toimialoihin.

Liittykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Elina Johansson, puh. 0295 488 615

RAJAVARTIO-OSASTO

Älykkäät rajat (Smart borders) -hanke

a) Eurooppalaisen rajanylitystietojärjestelmän (EES) luominen, asetus

EU-säädöksen valmistelu

Tavoitteena on luoda säädöspohja ns. Euroopan rajanylitystietojärjestelmän (Entry/Exit, EES) tekniselle toteutukselle ja käytölle. Rajanylitystietojärjestelmään tultaisiin rekisteröimään kolmansien maiden kansalaisten rajanylitystietoja ml. biometriset tiedot (sormenjäljet ja kasvokuva).

Helmikuussa 2013 annettu ehdotus vedettiin pois ja komissio antoi uuden ehdotuksen 6.4.2016 (COM(2016) 194 final). Käsittely neuvostossa on alkanut huhtikuussa 2016. Neuvoston neuvottelumandaatti hyväksyttiin 2.3.2017. Trilogineuvottelut on tarkoitus saada päätökseen kesäkuussa 2017.

Eduskunnan informointi: U 22/2016 vp, 19.5.2016. Ensimmäinen U-jatkokirje annettiin eduskunnalle 16.11.2016. Toinen U-jatkokirje annetaan kesä- elokuussa 2017 trilogineuvottelujen päättymisajankohdasta riippuen.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Mahdolliset rajavartiolainsäädännön muutostarpeet on arvioitavissa määrältään hyvin vähäisiksi. Ehdotuksilla on vaikutuksia valtion talousarvioon, vaikka EU:n yleisestä budjetista kustannetaan keskusjärjestelmän ja kansallisten liittymisrajapintojen rakentamiseen liittyvät kustannukset vuosina 2017–2019. Keskusjärjestelmän käytön edellyttämät järjestelmä- ja ohjelmistomuutokset kansallisiin järjestelmiin sekä välineistön lisääminen ja uudistaminen aiheuttavat Rajavartiolaitokselle kertaluontoiset, arviolta noin 1,1 M € kustannukset. Kustannukset ajoittuvat järjestelmän kehitysvaiheeseen vuosille 2018–2020. Järjestelmän kansallisen osuuden ja laitteistojen pysyvien ylläpitokustannusten arvioidaan olevan 0,3 M € vuodessa. Taloudelliset vaikutukset henkilöstön lisätarpeen kautta riippuvat siitä, miten rajanylityksiä sujuvoittavia toiminnallisuuksia saadaan neuvotteluissa edistettyä kansallisten rekisteröityjen matkustajien ohjelmien (RTP, Registered Traveller Programme) tukemisen kautta. Rajavartiolaitoksen osalta EES:n aiheuttama lisätarve on arviolta 40–60 henkilötyövuotta. Henkilöstölisäyksen kustannusvaikutus on 2,6–4,0 M€ vuodessa.

EES-järjestelmän valvonta aiheuttaa lisäresurssien tarvetta tietosuojavaltuutetun toimistolle. Ulkoministeriön osalta kustannus- ja henkilöstövaikutukset riippuvat EES-järjestelmän rajapintaratkaisusta ja käyttöön otettavan kansallisen rekisteröityjen matkustajien ohjelman vaikutuksista edustustoille. Muiden viranomaisten osalta välittömät kustannus- ja henkilöstövaikutukset voidaan arvioida vähäisiksi.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asia valmistellaan rajavartio-osastolla, jonka edustajat osallistuvat neuvoston työryhmätyöskentelyyn. Asia valmistellaan yhteistyössä maahanmuutto-osaston ja poliisiosaston kanssa. Valmisteluun osallistuvat myös ulkoasiainministeriö, valtiovarainministeriö ja oikeusministeriö.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: maahanmuutto-osasto, poliisiosasto, ulkoasiainministeriö, oikeusministeriö.

Kansallinen täytäntöönpano

Tavoite: Saattaa voimaan mahdolliset asetuksesta aiheutuvat kansallisten säännösten muutokset.

Aikataulu:

Alustava suunnitelma:

- Hankkeen asettamiskausi: syyskuu 2017
- Ehdotusten valmistumisajankohta: kevät 2018
- Lausuntokierroksen ajankohta: syksy 2018
- HE:n antamisajankohta: 2018
- Lainsäädännön voimaantulo: 2019–2020

Organisointi: Mahdolliset rajavartiolainsäädännön muutokset valmistellaan rajavartio-osastolla. Samassa hankkeessa on tarkoituksenmukaista valmistella mahdolliset lainsäädäntömuutokset myös Schengenin rajasäännöstön (SBC) muutokseen liittyen. Lisäksi hankkeessa tulee tarkastella Euroopan parlamentin ja neuvoston viisumitietojärjestelmää (VIS) antaman asetuksen (EY) N:o 767/2008 ja lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevaan jäsenvaltioiden väliseen tietojenvaihtoon (VIS-asetus) mahdollisesti liittyvien asetusmuutosten vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön.

Hankkeessa on tarpeen tehdä yhteistyötä oman hallinnonalan sidosryhmien, kuten poliisiosaston ja maahanmuutto-osaston kanssa sekä ulkoasiainministeriön ja oikeusministeriön kanssa.

Osallisuus ja viestintä: Valmistellaan rajavartio-osastolla. Keskeiset sidosryhmät ovat maahanmuutto-osasto ja poliisiosasto. Hankkeeseen osallistuvat myös ulkoasiainministeriö, valtiovarainministeriö ja oikeusministeriö. Tavallinen hanketiedotus ja tarpeen mukaan erillinen mediatiedotus.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana käsittelyyn osallistuvien sidosryhmien ja yhteistyötahojen kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: maahanmuutto-osasto, poliisiosasto, ulkoasiainministeriö, oikeusministeriö

Yhteyshenkilöt: Rajaturvallisuusasiantuntija Mikko Simola puh. 0295 421133, lainsäädäntöneuvos Jaana Heikkinen puh. 0295 421603

b) Schengenin rajasäännösten muutos (SBC-asetus)

EU-säädöksen valmistelu

Asetukseen sisällytettäisiin EES- ehdotuksesta johtuvat muutokset.

Ehdotus on annettu 6.4.2016 (COM(2016) 196 final). Käsittely neuvostossa on alkanut huhtikuussa 2016. Neuvoston neuvottelumandaatti hyväksyttiin 2.3.2017. Trilogineuvottelut on tarkoitus saada päätökseen kesäkuussa 2017.

Eduskunnan informointi: U 22/2016 vp, 19.5.2016. Ensimmäinen U-jatkokirje annettiin eduskunnalle 16.11.2016. Toinen U-jatkokirje annetaan kesä– elokuussa 2017 trilogineuvottelujen päättymisajankohdasta riippuen.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Mahdolliset rajavartiolainsäädännön muutostarpeet on arvioitavissa määrältään hyvin vähäisiksi. Schengenin rajasäännösten muuttaminen aiheuttaa tarpeen lisätä Rajavartiolaitoksen rajatarkastusautomaattien sujuvan rajaliikenteen ylläpitämiseksi etenkin Helsinki-Vantaan lentokentällä, Helsingin satamassa sekä myös itärajan suurimmilla rajanylityspaikoilla. Kertaluontoiset kustannukset ovat 1,3 M €. Tästä 1,0 M € aiheutuu rajatarkastusautomaattien lisäyksestä ja 0,3 M € vanhojen rajatarkastusautomaattien ominaisuuksien päivittämisestä. Kertaluontoiset kustannukset ajoittuvat vuosille 2019–2020. Pysyvien ylläpitokustannusten arvioidaan kasvavan 0,4 M € vuodessa. Rajavartiolaitokselle ehdotuksen kertaluontoiset kustannukset ovat vuosille 2018–2020 yhteensä 2,4 M € ja pysyvät ylläpitokustannukset vuodesta 2020 alkaen 0,7 M € vuodessa. Pysyvä henkilöstökustannusten nousu on vuodesta 2020 alkaen 2,6–4,0 M € vuodessa.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asia valmistellaan rajavartio-osastolla, jonka edustajat osallistuvat neuvoston työryhmätyöskentelyyn. Asia valmistellaan yhteistyössä poliisiosaston ja maahanmuutto-osaston kanssa. Valmisteluun osallistuvat myös ulkoasiainministeriö ja oikeusministeriö.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: maahanmuutto-osasto ja poliisiosasto, ulkoasiainministeriö, oikeusministeriö

Kansallinen täytäntöönpano

Samassa hankkeessa EES-asetuksen kanssa.

Yhteyshenkilöt: Rajaturvallisuusasiantuntija Mikko Simola puh. 0295 421133,
lainsäädäntöneuvos Jaana Heikkinen puh. 0295 421603

Eurooppalainen raja- ja merivartiosto

EU-säädös

Asetuksella perustettiin Eurooppalainen raja- ja merivartiosto. Uusi Raja- ja merivartiostovirasto sai lisää toimivaltuuksia ja resursseja Frontexin aiempaan tilanteeseen verrattuna. Normaalitylanteessa jäsenvaltiot vastaavat itse ulkorajaosuuksiensa valvonnasta ja virasto tukee ja koordinoi yhteistyötä sekä arvioi haavoittuvuuksia. Kriisitilanteessa virasto voi ottaa enemmän vastuuta. Asetuksella tehostetaan myös rannikkovartiostoyhteistyötä.

Asetus on annettu 14.9.2016, (EU) 2016/1624. Se tuli voimaan 6.10.2016. Osaa asetuksen säännöksistä alettiin soveltaa 7.12.2016 ja 7.1.2017 alkaen.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Asetus aiheuttaa muutoksia rajavartiolakiin, henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annettuun lakiin ja poliisilakiin. Ehdotuksella on kansallisia taloudellisia vaikutuksia, jotka aiheutuvat Rajavartiolaitoksen henkilöstön irrottamisesta viraston koordinoimiin operaatioihin huolimatta kansallisesta tilanteesta. Vuoden 2017 talousarvioesityksessä Rajavartiolaitos sai 2 miljoonaa euroa Eurooppalaisen raja- ja merivartioston velvoitteiden toimeenpanoon.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: maahanmuutto-osasto ja poliisiosasto, ulkoasiainministeriö, oikeusministeriö

Kansallinen täytäntöönpano

(SM002:00/2016)

Tavoite: Saattaa voimaan asetuksesta aiheutuvat kansallisten säännösten muutokset. Rajavartiolakiin lisättäisiin säännökset valtioneuvoston yleisistunnon päätöksenteosta ja Euroopan unionin nopeisiin rajainterventioyryhmiin kuuluvien virkamiesten toimivaltuuksista tilanteessa, jossa Suomi on velvoitettu ottamaan Euroopan raja- ja merivartiostoviraston koordinoimaa tukea alueelleen ilman omaa pyyntöään. Poliisilakiin lisättäisiin säännökset poliisin osallistumisesta Euroopan raja- ja merivartiostoviraston palautustoimenpiteisiin, operaatioihin ja muuhun toimintaan. Lakien viittaukset rajaturvallisuusvirastoasetukseen tulee muuttaa viittauksiksi asetukseen Eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta.

Organisointi: Lainsäädännön muutokset valmistellaan rajavartio-osastolla ja poliisiosastolla.

Aikataulu: Hanke on asetettu 27.1.2016. Lausuntokierros 1.11.–7.12.2016. Hallituksen esitys (HE 40/2017 vp) on annettu eduskunnalle 27.4.2017. Lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan syksyllä 2017.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Valmistellaan rajavartio-osastolla. Keskeiset sidosryhmät ovat poliisiosasto ja maahanmuutto-osasto. Hankkeeseen osallistuvat myös valtiovarainministeriö ja oikeusministeriö. Tavallinen hanketiedotus ja tarpeen mukaan erillinen mediatiedotus.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana käsittelyyn osallistuvien sidosryhmien ja yhteistyötahojen kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: maahanmuutto-osasto, poliisiosasto, ulkoasiainministeriö, oikeusministeriö

Yhteyshenkilöt: Rajaturvallisuusasiantuntija Mikko Simola puh. 0295 421133, lainsäädäntöneuvos Jaana Heikkinen puh. 0295 421603

ETIAS (European Travel Information and Authorisation System) -matkustajatietojärjestelmäasetus

EU-säädöksen valmistelu

Euroopan komissio antoi 16.11.2016 asetusehdotuksen Euroopan matkustajatieto- ja lupajärjestelmästä (ETIAS, European Travel Information and Authorisation System). Ehdotus sisälsi asetukset ulkorajojen valvontaa ja yhteistä viisumipolitiikkaa varten perustetun rahoitusvälineen (EU) N:o 515/2014, Schengenin rajasäännösten (EU) N:o 2016/399, Euroopan unionin lainvalvontayhteistyöviraston (Europol) perustamisasetuksen (EU) N:o 2016/794 ja Eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta annetun asetuksen (EU) N:o 2016/1624 muuttamisesta.

ETIAS -järjestelmä on viisumivapaiden kolmansien maiden kansalaisille tarkoitettu ennakkorekisteröitymisjärjestelmä. Järjestelmän tavoitteena on parantaa viisumivapaiden kolmansien maiden kansalaisten tarkastuksia mahdollistamalla turvallisuusuhkiin, laittomaan maahanmuuttoon ja kansanterveydellisiin uhkiin liittyvä tiedon kerääminen enna-

kolta. Järjestelmän avulla pyritään myös tehostamaan rajatarkastuksia, terrorismin torjuntaa ja etsintäkuulutettujen paljastamista. ETIAS sisältää keskustietojärjestelmän, kansalliset liittymisrajapinnat, ja niiden väliset suojatut yhteydet. ETIAS -keskusyksikkö on suunniteltu perustettavan Euroopan raja- ja merivartioston (Frontex) yhteyteen. Jokaiseen EU-jäsenmaahan perustetaan kansalliset ETIAS -yksiköt. Viisumivapailla kolmansien maiden kansalaisilla olisi mahdollisuus täyttää ETIAS -hakemus internet -sivuston tai mobiili -sovelluksen kautta. Hakemuksen voisi tarvittaessa tehdä myös hakijan erikseen valtuuttama kolmas osapuoli.

Aikataulu: Komission asetusehdotus annettiin 16.11.2016. Ehdotusta on käsitelty neuvoston Rajat -työryhmässä 20.12.2016 alkaen.

Eduskunnan informointi: U 3/2017 vp, 2.2.2017.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Kansallisessa lainsäädännössä on tarpeen antaa täydentäviä säännöksiä toimivaltaisista viranomaisista ja kansallisesta yhteyspisteestä. Ehdotetut asetukset voivat aiheuttanevat muutostarpeita henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annettuun lakiin (579/2005), henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettuun lakiin (761/2003) ja henkilötietojen käsittelystä Tullissa annettuun lakiin (639/2015). Oikaisuvaatimuksen ottaminen käyttöön kielteisen matkustuslupapäätöksen muutoksenhaun ensimmäisenä vaiheena sekä valituslupa korkeimpaan hallinto-oikeuteen hallinto-oikeuden päätöksestä matkustuslupa-asiassa edellyttävät rajavartiolain (578/2005) muuttamista. Ehdotettu asetusta edellyttäneet muutoksia rikosrekisterilakiin (770/1993) sekä lakiin rikosrekisteritietojen säilyttämisestä ja luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä (214/2012).

Ehdotuksella on vaikutuksia valtion talousarvioon. EU:n budjetista katetaan keskusjärjestelmän ja kansallisten liittymisrajapintojen rakentamiseen liittyvät kustannukset vuosina 2018–2020. Keskusjärjestelmän käytön edellyttämät järjestelmä- ja ohjelmistomuutokset kansallisiin järjestelmiin aiheuttanevat Rajavartiolaitokselle kertaluontoiset noin 1,0 M€ kustannukset. Kustannukset ajoittuvat järjestelmän kehitysvaiheeseen vuosille 2018–2020. Rajavartiolaitoksen osalta lisätarve kansallisten ETIAS -palvelujen (kansallinen yksikkö) takaamiseksi on arviolta noin 20 henkilötyövuotta. Henkilöstölisäyksen pysyvä kustannusvaikutus on noin 1,4 M€ vuodessa.

ETIAS-järjestelmän valvonta aiheuttaa lisäresurssien tarvetta tietosuojavaltuutetun toimistolle. Ulkoministeriön osalta kustannus- ja henkilöstövaikutukset riippuvat pääasiassa ETIAS-järjestelmän rajapintaratkaisista. Muiden viranomaisten osalta välittömät kustannus- ja henkilöstövaikutukset voidaan arvioida tässä vaiheessa vähäisiksi.

Organisointi, resurssit: Asia valmistellaan rajavartio-osastolla, jonka edustajat osallistuvat neuvoston työryhmätyöskentelyyn. Asiaa valmistellaan yhteistyössä poliisiosaston, ulkoasiainministeriön ja tarvittavissa määrin maahanmuutto-osaston kanssa. Valmisteluun osallistuu myös oikeusministeriö ja valtiovarainministeriö.

Kansallinen täytäntöönpano

Tavoite: Saattaa voimaan asetuksesta aiheutuvat kansallisten säännösten muutokset.

Organisointi: Lainsäädännön muutokset valmistellaan rajavartio-osastolla ja poliisiosastolla.

Aikataulu:

Alustava suunnitelma:

- Hankkeen asettamiskausi: maaliskuu 2018
- Ehdotusten valmistumisajankohta: syksy 2018
- Lausuntokierroksen ajankohta: loppuvuosi 2018
- HE:n antamisajankohta: 2019
- Lainsäädännön voimaantulo: 2020–2021

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Valmistellaan rajavartio-osastolla. Keskeiset sidosryhmät ovat poliisiosasto ja ulkoasiainministeriö. Hankkeeseen osallistuvat myös valtiovarainministeriö ja oikeusministeriö. Tavallinen hanketiedotus ja tarpeen mukaan erillinen mediatiedotus.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana käsittelyyn osallistuvien sidosryhmien ja yhteistyötahojen kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto ja maahanmuutto-osasto. Muiden ministeriöiden osalta ulkoasiainministeriö ja oikeusministeriö.

Yhteyshenkilö: Rajaturvallisuusasiantuntija Mikko Simola puh. 0295 421133

1.3 Kansainväliset sopimukset

POLIISIOSASTO

Euroopan neuvoston katsomoturvallisuusyleissopimus

Sopimus: Euroopan neuvoston ministerikomitea hyväksyi 4.5.2016 yleissopimuksen katsomoturvallisuuden tehostamiseksi; Euroopan neuvoston yleissopimus turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdennetystä lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa (ETS Nro 218).

Sopimuksella päivitetään ja korvataan Euroopan neuvoston vuoden 1985 vastaavaa aihetta käsittelevä yleissopimus (ETS Nro 120). Vuoden 1985 yleissopimus on saatettu Suomessa voimaan asetuksella Nro 9/1987.

Sopimus on avattu allekirjoitettavaksi 3.7.2016.

Kansallinen voimaansaattaminen

(SM024:00/2016)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on tarkastella Euroopan neuvoston katsomoturvallisuutta käsittelevän yleissopimuksen voimaan saattamista sekä tehdä mahdolliset tarvittavat toimet sopimuksen täytäntöön panemiseksi.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 1.6.2016–31.5.2018.

Organisointi: Valmistelu tehdään virkatyönä.

Liittykö muiden osastojen ja ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön pelastusosasto, ulkoasiainministeriö, oikeusministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, Poliisihallitus.

Yhteyshenkilö: Neuvotteleva virkamies Jouko Huhtamäki, puh. 0295 488 556.

2 Vuosina 2017–2021 käynnistyviä säädöshankkeita ja esiselvityksiä

2.1 Kansallisia hankkeita

POLIISIOSASTO

Poliisin tiedonsaantioikeutta koskevien säännösten tarkistaminen

Tavoite: Poliisilain (872/2011) 4 luvun 2 §:ssä säädetään poliisin oikeudesta saada tietoja viranomaiselta ja poliisilain 4 luvun 3 §:ssä poliisin oikeudesta saada tietoja yksityiseltä yhteisöltä tai henkilöltä.

Poliisin tiedonsaantia viranomaisilta selvittänyt työryhmä (SM051:00/2009) on luovuttanut esityksensä Poliisihallitukselle toukokuussa 2012. Työryhmä on todennut, että jatkovalmistelutyössä tulisi kokonaisuudessaan arvioida poliisin tiedonsaantioikeutta koskevat säännökset, erityissäännösten muutostarve sekä arvioida, minkälaisia muutoksia poliisilakiin on tarpeen tehdä.

Poliisilain 4 luvun 3 §:n muutostarpeita on ilmennyt muun muassa tapauksissa, jotka ovat koskeneet poliisin oikeutta saada tietoja yksityisiltä tahoilta. Epäselvyyksiä on ollut myös tiedonsaantioikeuden maksuttomuudessa. Lisäksi eduskunnan apulaisoikeusasiamies on antanut asiaan liittyvän ratkaisun 4.2.2013 (Dnro 4518/4/11).

Aikataulu: Hankkeen aloittamisajankohta arvioidaan erikseen.

Organisointi: Mahdollisen lainsäädäntöhankkeen organisointi arvioidaan erikseen.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hallituksen esitys lähetetään lausuntokierrokselle.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaikutusten arviointi tehdään hankkeen aikana yhteistyössä poliisihallinnon kanssa.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Rajavartio-osasto

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Lainsäädäntöneuvos Marko Meriniemi, puh. 0295 488 561,
säädosvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554

Poliisin hallintolainsäädännön uudistaminen

Tavoite: Annetaan uusi laki poliisin hallinnosta ja uusi valtioneuvoston asetus poliisin hallinnosta. Lakia ja asetusta on muutettu niiden voimaantulon jälkeen lukuisia kertoja ja säädökset vaativat kokonaisuudistuksen.

Aikataulu: Valmistelutyön aloittamisajankohta arvioidaan erikseen.

Organisointi: Lainsäädäntöhankkeen organisointi arvioidaan erikseen.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hallituksen esitys lähetetään lausuntokierrokselle.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaikutusten arviointi tehdään hankkeen aikana yhteistyössä poliisihallinnon kanssa.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Hallitusneuvos Riitta Aulanko puh. 0295 488 569, säädosvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Viihdelaitelain muutokset

Tavoite: Selkeytetään lainsäädäntöä.

Aikataulu: Valmistelutyön aloittamisajankohta arvioidaan erikseen.

Organisointi: Lainsäädäntöhankkeen organisointi arvioidaan erikseen.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hallituksen esitysluonnos lähetetään lausuntokierrokselle.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Jukka Tukia, puh. 0295 488 573, säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Arpajaislain muutos

Tavoite: Selkeytetään lainsäädäntöä muita arpajaisia kuin rahapelejä koskevien säännösten osalta. Myös rahapelitoimintaan liittyviä säännöksiä tarkastellaan tarvittavilta osin. Tavoitteet tarkentuvat erillisten poliittisten linjausten myötä.

Aikataulu: Valmistelutyön aloittamisajankohta arvioidaan erikseen.

Organisointi: Kyseeseen tulee mahdollisesti erillisten hankkeiden asettaminen. Hankkeiden organisointi arvioidaan erikseen. Keskeiset sidosryhmät osallistuvat valmisteluun.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Suunnitellaan tarkemmin hankkeita asetettaessa.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeiden aikana yhteistyötahojen kanssa.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Jukka Tukia, puh. 0295 488 573, neuvotteleva virkamies Elina Rydman, puh. 0295 488 586, säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Poliisilain muutokset

Tavoite: Arvioidaan poliisilain (872/2011) muutostarpeet yksittäisten kysymysten osalta mahdollisuuksien mukaan kokoavassa hankkeessa tai muihin hankkeisiin yhdistämällä.

Poliisihallitukselta saadut säännösmuutosesitykset koskevat ampuma-aseen käytöstä päättämistä, teknistä valvontaa, tietojen antamista vaitiolovelvollisuuden estämättä, uhka-

arviotyökäluä, vapaaehtoisesta pelastuspalvelutoiminnasta maksettavia korvauksia ja erityisiä poliisivaltuuksia.

Aikataulu: Hankkeen/hankkeiden aloittamisajankohta arvioidaan erikseen.

Organisointi: Mahdollisen lainsäädäntöhankkeen/hankkeiden organisointi arvioidaan erikseen.

Yhteyshenkilöt: Lainsäädäntöneuvos Marko Meriniemi, puh. 0295 488 561, säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Sisäministeriön asetus poliisin suoritteiden maksullisuudesta

(SM040:00/2015, pysyvä työryhmä)

Tavoite: Valmistellaan poliisin maksullisista suoritteista perittävien maksujen määräytymisen perusteet ja maksujen määrät.

Aikataulu: Asetus annetaan ainakin toistaiseksi kalenterivuositain siten, että asetus tulee voimaan 1.1. kunkin vuonna. Tarvittaessa asetukseen tehdään muutoksia vuoden aikana esimerkiksi lainmuutosten voimaantulon johdosta.

Organisointi: Asetuksen muutos valmistellaan virkатыönä ja käsitellään poliisi-osaston johtamassa pysyvässä valmistelutyöryhmässä. Ryhmään kuuluvat edustajat Poliisihallituksesta.

Osallisuus ja viestintä: Asetuksen sisällöstä sovitaan edellä mainitussa suoritemaksutyöryhmässä. Poliisilaitoksille, poliisin valtakunnallisille yksiköille ja Poliisihallituksen yksiköille ja valtakunnallisille erillistoiminnoille lähetetään lausuntopyyntö asetuksen muutostarpeista. Tarvittaessa kuullaan valtionvarainministeriön tai muita asiantuntijoita. Uudesta asetuksesta tiedotetaan normaaliin tapaan.

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimintaan: Maahanmuutto-osasto

Yhteyshenkilöt: avoin.

MAAHANMUUTTO-OSASTO

Sisäministeriön asetus Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuudesta

Tavoite: Valmistellaan maahanmuuton maksullisista suoritteista perittävien maksujen määräytymisen perusteet ja maksujen määrät.

Aikataulu: Valmistelu on tarkoitus käynnistää elokuussa. Asetuksen muutos tulee voimaan 1.1.2018.

Organisointi: Asetuksen muutos valmistellaan virkatyönä ja käsitellään Maahanmuuttoviraston maksullisten suoritteiden hallinnonalojen välisten menettelyiden puitesopimuksen ohjausryhmässä. Maahanmuutto-osaston johtamaan ryhmään kuuluvat edustajat työ- ja elinkeinoministeriöstä, ulkoasiainministeriöstä ja Maahanmuuttovirastosta. Ohjausryhmässä on pysyvänä asiantuntijana valtiovarainministeriön edustaja.

Osallisuus ja viestintä: Asetuksen sisällöstä sovitaan edellä mainitussa ohjausryhmässä. Normaali tiedotus.

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimintaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Maahanmuuttojohtaja Sirkku Päivärinne, puh. 029 548 8630

PELASTUSOSASTO

Pelastustoimen laitteista annetun lain uudistaminen

Tavoite: Uudistetaan pelastustoimen laitteista annettu laki (10/2007) ja lain nojalla annetut asetukset. Laki on uudistettava vastaamaan muutoksia, joita on tehty tai joita on valmisteilla rakennusten palo- ja käyttöturvallisuutta sekä tuoteturvallisuutta koskeviin säädöksiin. Näitä säädöksiä ovat erityisesti pelastuslaki (379/2011) ja rakentamismääräykset sekä kansalliset ja EU-säädökset, jotka koskevat tuotteiden markkinavalvontaa ja vaatimustenmukaisuuden osoittamista. Uudistuksessa tarkistetaan myös henkilörekistereitä koskevan sääntelyn riittävyys.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla.

Aikataulu: 9/2017–5/2018; hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevädistuntokaudella 2018. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2019.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Valmistelu tehdään kiinteässä yhteistyössä ympäristöministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ja alan toimialajärjestöjen kanssa. Valmistelussa hyödynnetään eri toimijoiden asettamia yhteistyöryhmiä.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Suunnitellaan myöhemmin erikseen.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen toimenpidesuunnitelmaan: Kyllä. Säädösten sujuvoittaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen (hallituksen toimintasuunnitelma s. 79, kärkihanke 3, toimenpide 1).

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ympäristöministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi, puh. 0295 488 432, yli-insinööri Jaana Rajakko, puh. 0295 488 435 ja säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Hengenpelastusmitalista annetun tasavallan presidentin asetuksen muuttaminen

Tavoite: Valmistellaan hengenpelastusmitalista annettuun tasavallan presidentin asetukseen (146/2011) tarvittavat muutokset, jotka seuraavat valtion aluehallintouudistuksesta. Muutostarpeet liittyvät asetuksessa säädettyihin aluehallintovirastojen tehtäviin, kuten hengenpelastusmitalin luovuttamiseen, hengenpelastusmitalilautakunnan sihteerintehtävien ja toimistotöiden hoitamiseen ja ehdotuksen tekemiseen hengenpelastusmitalin antamisesta.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla.

Aikataulu: Asetusmuutosten on tarkoitus tulla voimaan samanaikaisesti valtion aluehallintouudistuksen kanssa 1.1.2019 lukien.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Lausuntokierros.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Suunnitellaan myöhemmin erikseen.

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Pelastusylitarkastaja Veli-Pekka Hautamäki, puh. 0295 488 419 ja säädösvalmisteluavustaja Sari Mustila, puh. 0295 488 236.

Pelastuslain kokonaisuudistuksen esiselvityshanke

Tavoite: Selvitetään pelastuslain (379/2011) uudistamistarpeet ottaen huomioon muun muassa maakuntauudistuksen yhteydessä tehdyt pelastustoimen uudistamishankkeen (SM061:00/2015; SMDno-2015-2070) työryhmien ehdotukset pelastustoimen lainsäädännön uudistamiseksi.

Organisointi: Hankkeen organisoinnista päätetään hanketta asetettaessa.

Aikataulu: Kokonaisuudistuksen esiselvityshanke asetetaan vuonna 2019. Esiselvityshankkeen ja sitä seuraavan lainsäädäntöhankkeen tarkempi aikataulu selviää myöhemmin.

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöjohtaja Mika Kättö, puh. 0295 488 413.

RAJAVARTIO-OSASTO

Ympäristöonnettomuuksien torjunnan operatiivisen johtovastuun siirto merialueilla, hallituksen esitys

Tavoite: Toteutetaan esiselvityksen perusteella tarpeelliset lainsäädäntömuutokset ympäristöonnettomuuksien operatiivisen johtovastuun siirtämiseksi ympäristöministeriöltä sisäministeriölle merialueilla.

Aikataulu: Hankkeen aikataulu täsmentyy myöhemmin.

Organisointi: Hankkeen organisointi päätetään myöhemmin. Sisäministeriön jäsenet rajavartio-osastolta ja pelastusosastolta.

Osallisuus ja viestintä: Keskeiset sidosryhmät: ympäristöministeriö, Suomen ympäristökeskus, Liikenteen turvallisuusvirasto ja merivoimat.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Esiselvityksen yhteydessä on arvioitu johtovastuun siirrosta aiheutuvia taloudellisia, hallinnollisia ja ympäristövaikutuksia. Vaikutusten arviointia täydennetään säädöshankkeen aikana.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelman luku 12 (sisäinen turvallisuus), s. 36: Ympäristöonnettomuuksien operatiivinen johtovastuu merialueilla siirretään sisäministeriölle.

Suhde talousarvioon: Edellyttää määrärahasiirtoja hallinnonalojen välillä, selviää tarkemmin valmistelun kuluessa.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Pelastusosasto, ympäristöministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, puolustusministeriö

Yhteyshenkilö: Rajavartiolylitarkastaja Anne Ihanus, puh. 0295 421608, rajavartiolylitarkastaja Pertti Normia, puh. 0295 421607

Sisäministeriön asetus Rajavartiolaitoksen suoritteiden maksullisuudesta

Tavoite: Valmistellaan Rajavartiolaitoksen maksullisista suoritteista perittävien maksujen määräytymisen perusteet ja maksujen määrät vuosille 2018 ja 2019.

Aikataulu: Asetus valmistellaan syksyllä 2017 ja annetaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2018.

Organisointi: Asetuksen muutos valmistellaan virkatyönä.

Osallisuus ja viestintä: Lausuntopyyntö VM. Uudesta asetuksesta tiedotetaan normaaliin tapaan.

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimintaan: Poliisiosasto

Yhteyshenkilö: Rajavartiolylitarkastaja Pertti Normia, puh. 0295 421607

Rajavartiolainsäädännön muutostarpeiden arviointi

Tavoite: Tavoitteena on selvittää rajavartiolainsäädännön toimivuutta ja valmistella tarvittavat säädösmuutokset, joilla varmistetaan säädösten ajantasaisuus muuttuvassa toimintaympäristössä.

Aikataulu: Esiselvityshanke asetetaan vuonna 2017. Mahdollisen lainsäädäntöhankkeen käynnistämisestä päätetään esiselvityksen jälkeen.

Organisointi, resurssit: Hankkeen organisointi arvioidaan erikseen.

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: maahanmuutto-osasto, poliisiosasto

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Jaana Heikkinen, puh. 0295 421603

HALLINTO- JA KEHITTÄMISOSASTO

Sisäministeriön asetus sisäministeriön maksullisista suoritteista

Tavoite: Päivitetään ministeriön asetus sisäministeriön maksullisista suoritteista huomioimaan myös poliisiosaston suoritteet. Valmistellaan ministeriön maksullisista suoritteista perittävien maksujen määräytymisen perusteet ja maksujen määrät.

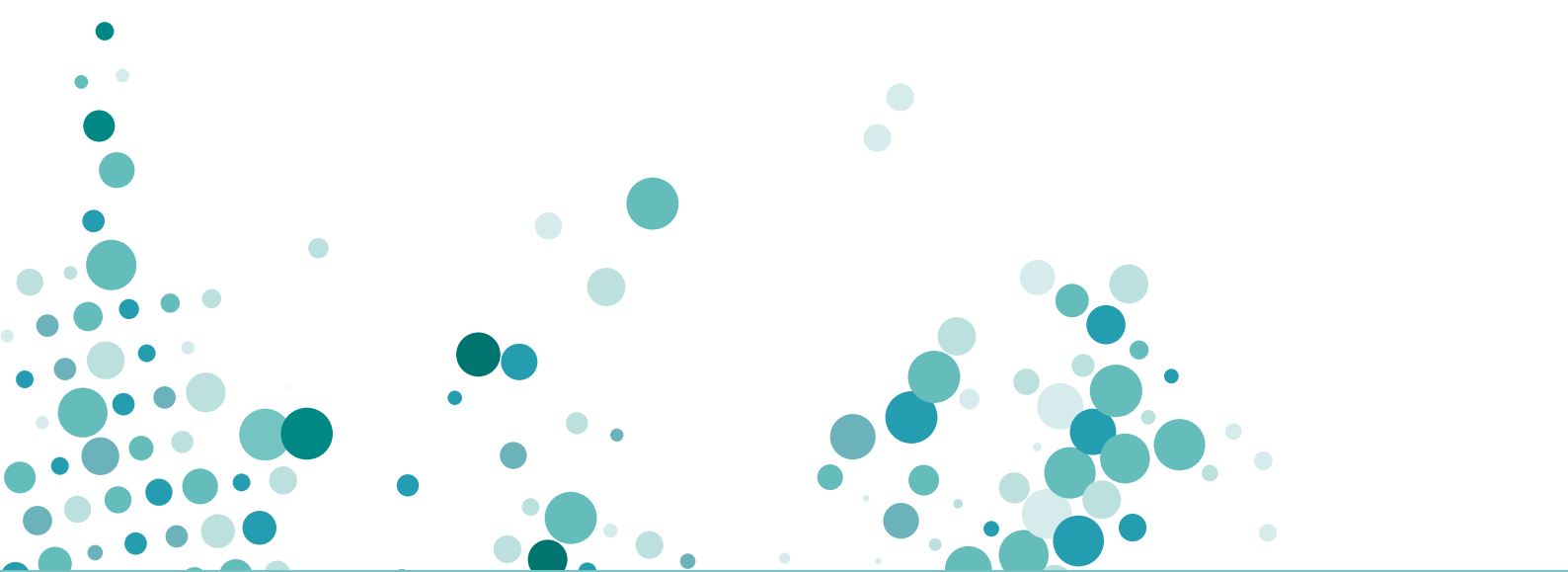
Aikataulu: Valmistelu käynnistyy syksyllä 2017. Asetus tulee voimaan 1.1.2018.

Organisointi: Valmistelu virkatyönä.

Suhde talousarvioon: Ei talousarviovaikutuksia, koska ministeriön maksullinen toiminta on vähäistä.

Liittykö muiden osastojen toimintaan: Pelastusosasto, poliisiosasto

Yhteyshenkilö: Talous- ja suunnittelujohtaja Kati Korpi, puh. 0295 488 513

Sisäministeriö PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Inrikesministeriet PB 26, 00023 Statsrådet
www.intermin.fi

